

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Bible

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-10-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023
6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ănvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuče dăm morc, unesenje ăm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael ăm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Ăm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svănt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šcijec mulc su apukat să skrijă događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Oririk as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba. * ³ Aša šă ju mam ăngăndit dăm elși pă rănd să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkriđală dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă aj aje anume.

Ăndalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstiteľ

⁵ Ăm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji, † šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedit kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur. ‡ ¹⁰ Šă ăntreg narodu aščipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje ăndalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenči pă desna parci§ dă žrtvenik hundi are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă ăndal tari su ănfrikušatăsă.

¹³ Daje ăndalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur ăm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari ăm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar ăm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svănt. ¹⁶ Mulc fišjori kari ăs Izraelci sur ăntoršji dă rănd dă la jăl ăm napoj lu Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji ăm nenče alu Domnu ka vjesniku ăm duhu šă ăm pučere alu Ilija kari are dă kănvă prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăs nevjerni să

* **1:2** jej ăs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elși pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenicu trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji măndru miros, dăde prinos alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. § **1:11** desna parci lok hundi ăndalu are pă lok dă čast

apuŝji mudrost dă la heje kari ăš pravednă, să pripremalaskă narod pântru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabrijel kari stăce ăm nenče alu Dimizov: “Dă pă ŝje uj ŝci kă aje ăj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn ŝă băŝăca ame ăj isto ăm aj.”

¹⁹ Anđalu ju ăntors vorba: “Numilje amnjov ăj Gabrijel ŝă ju mes ku Dimizov* să askultă ŝje mu spunji, aŝa mes mănat să svitesk ku činji ŝă săc aduk Hir fălos. ²⁰ Punji mă ureci, kănd mar nu maj ănkrizut dă vorbasta ŝje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pân ŝje no su dogoduli asta ŝje cam spus. Vorbilje ŝje cam spus ur fi ăm pravă vremi.”

²¹ Lume aŝcipta afară pă Zaharija, ŝă să ădudule ŝje faŝji atita dobă ăm svetiŝte. ²² Kănd u vinjit afară nu puće să svitaskă. Jăl svite ăm znakovur ŝă nu puće să svitaskă njimika pân ŝje nu ju su ave kupilu. Ŝă atunŝje ur priŝjepi kă u avut vizijă ăm svetiŝte.

²³ Kănd u zavrŝalit vreme dă sluŝba aluj ăm Hram, Zaharija u fuŝjit akasă. ²⁴ Atunŝje maj dă pă zăljilje băŝăca aluj u rămas gărjonă, ŝă nu jăŝă afară ŝinŝj lunj.† Elizabeta u zăs: ²⁵ “Domnu ăj ala kari u făkut asta aku: Dimizov su ujtat pă minji ku milă ŝă u lot ăndărăt ruŝanje dăm oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fiŝjoru alu Dimizov

²⁶ Ŝasă lunj dă kănd Elizabeta are gărjonă, Dimizov u mănat pă anđalu aluj păŝci Gabrijel ăm varuŝ ăm Galileja kari să čamă Nazaret. ²⁷ Jăl u vinjit la fată ăm păr kă su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je să čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit ŝă u zăs: “Ănfăluŝeŝci tu kari jeŝc izabralit! Domnu ăj ku činji! Blagoslovulită jeŝc tu ăntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenă dă pozdravu aluj ŝă je u ănŝjirkat să ŝă ăngăndăskă ŝje značaleŝci. ³⁰ Anđalu ju zăs alji: “Nuc fiŝj frikă, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milă. § ³¹ Punji ureci, vi rămănje gărjonă, vi făta fiŝjoru ŝă tu ji punji numi Isus! ³² Jăl u fi mari, ŝă u fi čimat Fiŝjoru lu Hăl Maj Mari! Ŝă Domnu Dimizov ju da autoritet să vladalaskă ka kralju ka kum ăj predaku aluj David. ³³ Ŝă jăl u vladalit ăm familija lu Jakov dă erikeŝ, ŝă kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ăntribat atunŝje pă anđal: “Kum poči asta fi kă ju mes fată ăm păr!”

³⁵ Anđalu ju ăntors vorba: “Duhu Svănt u vinji pă činji, ŝă pučere dă Hăl Maj Mari ču astupa ku umbră. Dăm ala rănd Kupilu Svănt ŝje u fi fătat dă la činji u fi čimat Fiŝjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureci: Rođakinja asta Elizabeta ăj bătărnă ŝă isto u ave fiŝjor, kă je nu puće să ajvi majmult, ali aku ăj mar ăm ŝasă lunj dă kănd ăj gărjonă. ³⁷ Kă njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunŝje u zăs Marija: “Da ju mă ligizesk ku asta ŝă fjuv ropkinja alu Domnu. Lasă fiŝj aŝa kum tu zăŝj.” Atunŝje anđalu u fuŝjit dă la je.

Elizabeta u kunuskut pă kupilu alu Marija dăm injimă kă jăl ăj Mesija

* **1:19** ju mes ku Dimizov ăm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta ăj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fiŝj dovoljan dokaz alu Zahariji.
† **1:24** Dă pă ŝinŝj lunj, toc u vide kă ăj gărjonă. Atunŝje ominji nu su akăca dă Elizabeta kă inka ăj nerotkină. ‡ **1:25** Asta ăj daje kă sămce ruŝanji kă je nu ave kupij. § **1:30** Tu aj aflat la Dimizov milă Idiom “afă milost” značaleŝci kă benji jeŝc apukat dă la ŝjinjiva: “Dimizov u odlučulit kă cu da mila” ili “Dimizov cu arăta bunjeme aluj.”

³⁹ Dovă tri zălji dă pă aje Marija su gătat șă u mers pă kalji, je su ăngribit ăm unu sat ăm Judeja pă đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ăm nontru șă su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzăt Elizabeta pozdravu lu Marija u sămcăt pă kupilu alji kum tari su mișkat ăm injimă, șă Elizabeta are pljină ku Duhu Svânt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari jeșc blagoslovulită tu ăntri mujer, șă blagoslovulită ăj kupilu atov! ⁴³ Adișje mes așa bitnă, kă tu mama lu Domnu amnjov vinji să mă posjetilaskă? ⁴⁴ Kă dăm momentu șje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su mișkat dă fălușăjă ăm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenă daje kă tu aj ănkruzit kă șje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavaleșci pă Dimizov ăm kăncit

⁴⁶ Atunșje Marija u zăs:

“Dușa ame ăl slavaleșci pă maj mari Domn,
⁴⁷ șă duhu amnjov să ănfălușeșci ăm Dimizov Spasitelju amnjov,
⁴⁸ daje kă jăl su ujtat ku milă pă minji pă poniznă ropkinja aluj,
 aku toci generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,
⁴⁹ daje kă svemogući Dimizov u făkut mari djelur ku minji,
 șă numilje aluj ăj svânt.
⁵⁰ Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos
 pălăngă eje kari ăl poštivaleșci.
⁵¹ Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjișji lukrur.
 Jăl u arunkat afară pă eje kari asre ponosnă ăm sufličilje alor șă pă eje
 kari asre umișljeni.
⁵² Pă heje bălour vladar lju vărli dă pă prijestolje,
 a pă heje kari ăs ponizni lju riđikatulji.
⁵³ U rănjit pă flămănz ku mănkari bună,
 a pă găzdașji lju mănă ku mănjlje golji.
⁵⁴ Jăl u ažutat pă Izrael sluga aluj
 su ăngănditusă dă milă aluj,*
⁵⁵ ka kum u obečalit alu precu anoștri dă kănva
 să fijă pljinj dă milă pălăngă Abraham șă pălăngă potomku aluj dă erikeș.”
⁵⁶ Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunșje su ăntorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutășa

⁵⁷ Kănd u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u fătat fișjor. ⁵⁸ Șă kănd ur auzăt susjedi șă njamu kă Domnu are bun pălăngă je, jej ur vinjit una la je șă să ăm fălușe ku je una.

⁵⁹ Kupilu trăbuje să fijă obrezalit pă optă (8) zuva, șă kănd or vinjit una să fakă asta, jej gănde să ăj đe numi Zaharija dă pă tatusu. ⁶⁰ Mumăsa u odbijilit șă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” ⁶² Șă așa jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. ⁶³ Zaharija u šjirut pločică dă skris șă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac. ⁶⁴ Șă dăm ala șas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija șă poći să svitaskă. Șă jăl dăde slavă alu Dimizov!

* **1:54** Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăș dușji ăm firi, Dimizov să ăngădeșci, aje značealeșci kă Dimizov djeluvuleșci dă pă obečanje șje u dat. Asta sviteșci dă obečanje aluj: “u obečalit alu precu anoștri kă u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16

⁶⁵ Atunšje frika u vinjit pã tot susjedu šã ãm totã parçe dã Judeja pãm ðalur šã spunje šje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari ur auzãt dã aje cãnje ãm firi šã sã ãngãnde: “Šje u fi dãm ala kupil? Anume mãna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešçi šjinji ãj Mesija šã Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dã Duhu Svãnt, atunšje prorokovale šã zãšje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kã jãl u vinjit šã sã otkupilaskã pã narodu aluj!

⁶⁹ Jãl u rãðikat pãntru noj pã spasitelju silni!‡

Dãm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

⁷⁰ Asta nju fost spus

dãm gurãlje dã proroci aluj svãnc dã kãnva:

⁷¹ spasenje dã la dužmanji anoštri

šã dãm mãnj* kari toc nji mãrzãlešçi.

⁷² Are milosrdan pãlãngã precì anoštri,

šã u ispunulit savezu aluj svãnt.

⁷³ ãm zakletvã kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

⁷⁴ sã nji izbavalaskã dãm mãnj alu dužmanj,

sã puçenj poslužulenj pã jãl fãr dã frikã,

⁷⁵ šã sã kustãnj svãnt šã ðirept ãm toçi zãljilje dã kustu anostru.

⁷⁶ Šã tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi çimat proroku alu Maj Mari Dimizov,

kã tu vi meržji ãm nençe alu Domnuluj šã sã ãj ðireš kalje aluj,

⁷⁷ Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fãlos dã spasalala

šã dã jirtala dã grehurlje alor.

⁷⁸ Kutotu asta ãj dã rãnd dã sufljitu milos alu Dimizovu anostru,

ka sorilje kari svitlizešçi u vinji afarã dãm nor pã noj sus†

⁷⁹ u da luminã alu eje kari šaði ãm tunjerik,‡ šã ãm umbra alu morçi.

Nju punji pišjorilje anoštri pã kalje dã putuljalã.”§

⁸⁰ Ivan u kriskut šã su ãmbãlurit ãm duh. Kusta ãm pustinjã pãn šje nu su arãtat javno alu Izrael.

2

Isus su avut ãm Betlehem

(Mt 1,18-25)

¹ ãm aje vremi dã pã šje su avut Ivan, zapovjed u fost mãnatã dã la car August sã fakã skritura dã stanovnišтво ãm ãntragã cara. ² Aje are elši skritura

† **1:66** mãna alu Domnuluj ãj puçere alu Domnu: “puçere aluj are ku jãl”. ‡ **1:69** ãm original skrijã: “rog dã spasenje pãntru noj”. Rog dã Životinjã are simbol dã puçere alji sã sã potã branalaskã. Dã Mesija sã svitešçi ka kum ar fi jãl rog kari ari puçeri sã spasalaskã Izrael ka “šjinjiva ku puçeri sã nji spasalaskã.” § **1:69** ãm original skrijã: “ãm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešçi familija aluj, potomci aluj.

* **1:71** Vorba “mãna” predstavalešçi puçeri kari rej ominj koristilešçi protiv dã ominji alu Dimizov. † **1:78** Asta ãj metaforã dã ðiriptaçi. Ajišje sã svitešçi dã duhovna ðiriptaçi kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarã kari svitlizešçi pã pãmãnt. Vedi Mal 4,2. ‡ **1:79** eje kari šaði ãm tunjerikasta ãj metaforã hundi nuj duhovna ðiriptaçi. Alu heje ominj kari lji falalešçi duhovna ðiriptaçi svitešçi kã jej šaði ãm tunjerik: “ominji kari nu šçiãj ðiriptaçi”. § **1:79** kalje dã putuljalã ãj metaforã dã kust kari osoba ari putuljalã ku Dimizov: “sã kustãnj kust ku putuljalã” ili “sã umblãnj pã kalji kari nji dušji la putuljalã”.

dă stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dă Sirija. ³ Aša toc ur mers să să prijavalaskă ăm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuș Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. ⁶ Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elși fișjor, lu ănvălitălu šă lu pus ăm hiștalov† daje kă nu are soba pântru jej ăm fugadov.‡

Andalu najavalašči alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

⁸ Ăm ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rământje afară pă otvoreno šă păze stadurlje alor totă nopce. ⁹ Šă dăm turdată su pojavalit andalou alu Domnuluj! Andalu u stat ăm nenče alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali andalu lju zăs: “Nu vă fiěj frikă! Ju vjvuj să vă aduk Hir fălos, dă mari fălušăjă pântru totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šćijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hiștalov.”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parče dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor

šă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă šje ur fužit andelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hiștalov. ¹⁷ Šă känd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă šje lju fost spus dă la andej dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt šje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toči vorbilje alor ăm sufličilje alor šă mult su găndit dă jelji. ²⁰ Atunșje pastiri ur fužit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje šje ur auzăt šă šje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osmă zuvă känd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

²² Šă känd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălălă dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elși fișjor u fi posvetilită la Domnu.” ²⁴ Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puromb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

* **2:4** Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesija (Mih 5,2).

† **2:7** hiștalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fiěj molji pântru kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. ‡ **2:7** nu are soba pântru jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj

ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skritura dă stanovništvo. § **2:19** Marija cănje dă vorbilje alor šje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălušăjă cănje aje.” * **2:21** obrezalit Zakonu kari

Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fișjor ăj žrtvă dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1-4). **2:23** Izl 13,2 **2:24** Lev 12,8

25 Atunšje are om am Jeruzalem šje sa čima Šimun. Jäl are pravedan ša svet ša aščipta pä Mesija sa izbavalaska pä Izrael† ša Duhu Svänt are ku jä. 26 Ša Duhu Svänt majnti ju spus aluj ka no mori majnti da šje no vide pä Mesija alu Domnu anostru. 27 Aša Duhu Svänt lu dus pä Šimun am Hram‡ känd ur adus roditelji pä kupilu Isus am nontru ša sa fakä obred kum are običaju da zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat am mänjilješ pä Isus, slavale pä Dimizov, ša u zäs:

29 "Aku lasä pä sluga atov sa morä am putuljalä, Domnu, kum tu aj zäs,

30 ka oči amej ur väzut spasenje ata. §

31 Asta tu aj fakut da totä lume.

32 Asta aj lumina da ominj* ša lji svitlizaska alu ominj kari nus Židov, slava alu lume da Izrael!"

33 Tata ša mama alu Isus asre umpljec ku ämiralä da kutotu šje Šimun u zäs da jä. 34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pä jej ša u zäs lu Marija: "Dimizov u odredilit pä ala kupil ka päntu jä mulc Izraelc ur kade ša su ridikasä.† Jäl aj odredilit sa fijä znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacililä 35 aša u vinji pä luminä gändurlje askunša alu mulc, a maču či ämpunžji am duša ata."‡

Ana u prepoznulit pä Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fatä alu Fanuel kari aj däm pleme alu Ašer. Ana are tari bätärnä mujeri, je are šapči aj am brak 37 ša aku aj vädojä, mar hundiva osamdeset patru aj. § Ana nu fužje däm Hram, nego služule akulo zuva ša nopče am post ša am aruguminči. 38 Baš pä aje vremi Ana u vinjit, hvalale pä Dimizov, ša je spunje da kupilu Isus alu toc kari aščipta pä Dimizov sa otkupilaska pä Jeruzalem.*

39 Dä pä šje ur fakut Josip ša Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut da la jej, jej ur mers am napoj am varušu alor Nazaret am Galileja. 40 Kupilu u kriskut ša su ämbäluritäsä, are pljin da mudrost, ša blagoslovrilje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešči ku učitelji am Hram

41 Roditelji alu Isus märžje am tot anu am Jeruzalem sa fijä akulo pä blagdan da Pasha. 42 Aša känd are Isus dvanaest aj da bätärnä jä una ku jej u mers pä blagdan ka kum stalno märžje. 43 Ša känd u trikut blagdanu jej sur gätatäsä akasä, ali fär dä ščučilje alu roditelji, kupilu Isus u rāmas am Jeruzalem. 44 Jej gände ka äj hundiva am grupä. Jej ur trikut mari kalji totä zuva, kapu sur apukatäsä sa ä koči äntri njamu ša äntri hej kari äl kunošči. 45 Kum nu lor aflat, jej ur mers am napoj am Jeruzalem ša ä koči. 46 Tri zälji da pä aje jej lor

† 2:25 pä Mesija sa izbavalaska pä Izrael Äm original skrijä: "aščipta utjehä dä Izrael" ‡ 2:27 äm Hram "äm udvaru dä Hram." Numa svečenici puče tuna am zgrada dä Hram. § 2:30 spasenje ata "Spasalala" spunji dä osobä kari u aduži spas-kupil mik kari äj Isus-kum Šimun cänji: "Spasitelj kari tu aj mänat". *

2:32 lumina Asta metaforä značalešči ka kupulu u ažuta alu ominj sa vadä ša sa prišjepi pä ista način ka kum lumina ažutä alu ominj benji sa vadä. † 2:34 ur kade ša su ridikasä Ešče vorbi značalešči: "asta kupil u fašji ka mulc ur kade ili ur vinji da apropi la Dimizov". ‡ 2:35 MačAsta metaforä spunji da tuga mari kari Marija u sämcä: "Tuga ata u fi aša tari dä ču dure ka kum maču čar ämpunžji am suflijt." § 2:37 "osamdeset patru aj": poči fi 1) aste are vädoja 84 aj ili 2) are vädoja kari are bätärnä 84 aj.

* 2:38 sa otkupilaska pä Jeruzalem Asta značalešči: "ala kari u otkupili Jeruzalem" ili "jä kärü u aduži blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj am Jeruzalem". (vedi Iz 52,9).

aflat. Isus are ăm Hram, șăđe ăntri učitelji dă zakonu alu Mojsije, punje ureče șă lji ăntriba. ⁴⁷ Toc kari ăl punje ureče asre ămirac la fire aluj, șă la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ămirac kănd lor văzutălă akulo șă mumăsa ju zăs: “Fișjoru amnjov adășje njaj făkut asta anovă? Tata atov șă ju as renj ăm mari brigur dă činji, pășci tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ăntors vorba: “Ali adășje mă kutac? Nu șćijec kă ju aș trăbuji să fjuv ăm kasa† alu Tata amnjov?”‡ ⁵⁰ Jej nur prișjiput șje gănde să lji spujă.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, șă jăl lju u pus ureci. Șă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ăm suflijituș. § ⁵² Șă ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gănd șă ăm telă* șă ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi. †

3

Služba alu Ivan șje bučază

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj, * Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja șă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena, †

² Ana șă Kaifa asre mar popur, ‡ Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fișjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă. ³ Șă aša Ivan u mers ăm toci lokurlje pă lăngă rijeka Jordan șă propovjedălaskă dăje kă toc kari u greșălit, a heje kari su pokajalit șă lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunșje lju bučuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă eșce vorbi: §

“Graju alu unu kari mužjeșci ăm pustinjă șă să auze: pripremilec kalje păntru Domnu;

ravnalecă kalje!*

⁵ Lasă totă dolina șă fiěj umpljetă

șă totă planina șă fiěj ăm tokmă ku ălčilje, †

șă kăljilje krivă șă fiěj pravă,

șă kăljilje kari nus ravnă șă fiěj ravnă‡

† **2:49** kasa alu Tata Isus sviteșci dă Hramu alu Dimizov ‡ **2:49** Tata amnjov Roditelji aluj trăbuje șă șćiji dă svrha aluj kari Tata aluj lu mănat. Ku 12 aj, Isus, Fișjoru alu Dimizov, șćije kă Dimizov ăj prvi Tata aluj (nu Josip, bărbatu alu Marija). § **2:51** u cănut kutotu vorbilje ăm suflijituș Dă kutotu șje

Marija u auzăt, zășji kă ăj ka blago kari je cănje tari ăm suflijituș alji, păze, șă cănje dă aje. * **2:52** u

kriskut ăm gănd șă ăm telăare maj kufiri șă maj bălour. † **2:52** ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi Asta sviteșci kum krișce duhovno șă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult șă maj mult a ominji ăl plășje maj mult șă maj mult.”

* **3:1** 27 ili 28 aj dă pă Krist † **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rodenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja șă Samarija. ‡ **3:2** Ana șă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana șă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit șă ăl prepoznalaskă čak șă kănd Rimljani lu pus șă fiěj žinjiuru aluj, Kaifa,

șă ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. § **3:4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. * **3:4** Ominji asta fașji să șă pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremilecăvă șă auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † **3:5** Ili “jeu u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ **3:5** Kănd ominji pripremileșci driku păntru kralj kari vinji, jej ravnaleșci kutotu șje ăj ridikati ili șje ăj ănzjos punji sus șă fiěj kutotu ravno.

6 atunšje totã lume u viđe Spasenje dã la Dimizov.”

7 Alu gãrmadã dã lumi kari ur vinjit la jãl sã sã bučazi, Ivan zãšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sã ãnšjirkãc sã skãpãc dãm kazna šje u vinji pã voj?” 8 Arãtãc plodur dã ãnkãjalãl* Nu vã apukãc sã vã zãšjec una lu alt: Abraham ãj tata anostrul† Ju vã zãk: Dimizov poçi dãm petrilješce rãđika pã kupij alu Abraham!” 9 Mar aku sãkure dã sudu alu Dimizov ãj pusã sus sã tajã dãm korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ãndãrãt šã vãrljit ãm fok.

10 Gãrmadã lu ãntribat pã jãl: “Šje sã fãšjenj atunšje?”

11 Ivan u zãs: “Dakã avec dovã kãmašã atunšje ãmpãrcãcãvã ku ala kari nari njiš una. Dakã avec mãnkari isto aša trãbã sã vã ãmpãrcãc.”

12 Akulo asre isto šã carinici kari ur vinjit sã sã bučežã šã jej lor ãntribat: “Učitelju, šje sã fãšjenj?”

13 Ivan u ãntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dã kitã šje avec pravo sã locã!”

14 Šã kãtãnjilje isto lor ãntribat: “A noj? Šje trãbã noj sã fãšjenj?”

Alor lju zãs: “Nu loc ku sãla dã njime banj, njiš nu svedoçulec krivo protiv dã šjinjivaŠ šã fijec zadovoljni ku plata avostrã!”

15 Lume asre aku pljinj dã ašçiptalur, šã sã ãntriba ãm sufljiçilje alor, nar puçe Ivan sã fijã Mesija. 16 Ivan lju ãntors vorba alu toc: “Ju vã bučež ku apã, ali unu kari u vinji kari ãj maj bãlour da minji šã lu kari nu mes vreden sã ãj ljeg žnirancurlje aluj.* Jãl vu buçuza ku Duhu Svãnt šã ku fok.† 17 Jãl cãnji furka‡ ãm mãna aluj, šã jãl u čistili telekuŠ temeljito. Jãl u akulježi fãjna ãm skladišta aluj, ali jãl u ardi jarba uskatã ãm fok šje nu sã ašçinžji.* 18 Šã ãm mulçi poticajur svite alu lume šã alu carã dã Hir fãlos.

19 Ivan lu fãkut dã njimik pã car Herod dã rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãšãcã alu fraçisuš† isto aša šã dã alci stvarur relji šje u fãkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fãkut jãl u pus maj una: jãl u ãnkujet pã Ivan šje bučazã ãm çemicã.

3:6 Iz 40,3-5 § 3:7 Ivan fišje dã njimik pã ominj daje kã tražale pã jej sã lji bučazã sã lji kaznalaskã Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu puçec sã skãpec dã la gnjevu alu Dimizov numa dakã vic fi buçuzac”.*

3:8 ãm original skrija: “avec plodovur kari ãs vredni dã ãnkãjalãl.” ãm asta usporedbã ponašanja alu om sã usporedulešçi ku plod. Ka kum dã la biljkã sã ašçaptã sã ajvi plod kari ãj bun primer dã aje biljkã aša dã la om kari zãšji kã su ãnkãjit, sã ašçaptã dã la jãl sã kuçiçi kum Dimizov svitešçi. † 3:8 Ili “Noj šcenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ 3:9 Sãkure ãj usporedba dã kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov ãj ka omu kari u punji sãkure pã korjenu dã ljemn.”

§ 3:14 nu svedoçulec krivo protiv dã šjinjiva Ili “nu optužulec pã njime ku mišjuna numa sã kãpãtãc banj dã la jej.”*

3:16 Dãzljigat žnirancurlje dã sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kã ala kari vinji ãj maj mari, dã Ivan nuj vreden sã fijã robu aluj. † 3:16 ku fok “Foku” ãj usporedba ili dã 1) sud ili 2) dã čistilala ‡ 3:17 vijaça. Asta ãj alat dã arunkala dã pšenicã ãm zrak a zrna dã pšenicã u odvojuli dãm pljevã. Zrnurlje ãs grelji šã kaði ðos a pljeva kari nuj bunã dušji vãntu. Asta alat ãj sliçno ku furka. § 3:17 “Teleku” ãj lok hundi pšenicã ãj tari mult sã sã apušji šje trãbã. “Çistilala” teleku znaçalešçi kã ãj gata ku žito: “sã završãlaskã ku žito”.*

3:17 Ivan svitešçi dã Krist kari u vinji sã sudulaskã ka kum jãl ar fi lukroju pã pãmãnt kari ãj spreman sã odvujauskã zrnurlje dã pšenicã dã la pljevã: “jãl cãnji furka daje kã ãj spreman” ili “jãl ãj spreman sã sudulaskã ka kum lukroju pã pãmãnt ãj spreman sã vijalaskã pšenicã”. † 3:19 car Herod dã rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãšãcã alu fraçisuš Herod Antipas su lãsat dã la elši mujer aluj, su lot una ku neçãkinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fraçilje mãšçoj (veði Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sã fijã una ku mujere alu fraçisu dakã jãl inka kustã.

*Ivan bučuza pã Isus**(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)*

²¹ Kãnd asre totã lume bučuzac dã la Ivan, Isus isto are bučuizat. Kãnd Isus su arugat su dãsvãkut noru, ²² šã Duhu Svãnt u vinjit žos pã jãl am formã dã purombu šã graj dãm nor u svãtit: "Tu ješć Fišjoru amnjov plãkut! Tu ješć fulušuja ame!"

*Isus fišjoru alu Dimizov šã alu Adam**(Mt 1,1-17)*

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dã bãtãrn kãnd su apukat javno sã propovjedãlaskã. Isus are cãnut dã fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

²⁸ Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Eljakim,

³¹ Eljakim are fišjoru alu Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni[§] are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku aňšjarkã pã Isus
(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

‡ 3:32 Sala, Sala Oričik ave grčki rukopis kari skrije: "Salmon, Salmon".

§ 3:33 Admin, Admin ...

Arni, Arni Oričik ave grčki rukopis kari skrije numa "Aram, Aram".

¹ Isus, pljin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, șă ăl dușje Duhu păm pustinjur* ² četrdeset zălji, hundi u fost ănșjirkat dă la draku. Ăm zăljljelje nu u mănkat njimika, șă kănd u vinjit do kraja jăl are flămănd.

³ Draku ju zăs atunșje: “Dakă jeșc tu Fișjoru alu Dimizov zapovijedaleșci alu petriljeșce să să fakă pită.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Lume nu kustă numa dăm pită.’”

⁵ Draku lu dus pă jăl pă planină naltă, șă ăm unu moment draku ju arătat aluj kutotu kraljevstvo dă svet. ⁶ Šă draku ju zăs aluj: “Ju cuj da kutotu pučerešta șă măndremesta kari ăj dată mijă, șă ju pot da alu šinji găndesk. ⁷ Kănd čaj klanjali la minji, ju caș da kutotu cijă.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjaleșci să pă jăl služuleșci!’”

⁹ Dă pă aje draku lu dus ăm varuș Jeruzalem șă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunșje ju zăs aluj: “Dakă jeșc tu Fișjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kă ăj skris ăm svăntă kenvija:

‘Jăl u zapovjedali alu ađelji aluj să či păzaskă’,

¹¹ șă ‘ču dușji pă mănă

să nu či luveșc ku pișjorilje ăm petră.’”

¹² Isus ăntorșji vorba: “U zăs ăj ăm svăntă kenvija: ‘Nu ănșjirka pă Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunșje kănd u trikut draku ku toči ănșjirkalurlje, lu lăsat pă jăl pă una vreme.

Isus să ăntorșji napoj ăm Galileja

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dă Galileja ăm pučere lu Duh, șă vorbi dă jăl sor apukat să kružulaskă pășčitot ăm aje regijă. ¹⁵ Jăl ănvăca ăm sinagogurlje alor șă toc ăl slavale.

Isus are mănă dăm sinagoga

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jăl u vinjit ăm varuș dă Nazaret, hundi jăl u kriskut șă pă običaju aluj, jăl u mers sămbăta ăm sinagogă. Šă su skulat să čitalaskă. ¹⁷ U dată la jăl svitak† dă la proroku Izaija, a jăl u dăsvkut svitku șă u aflat lok hundi skrijă:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ăj pă minji dasupra.

Dăm ala rănd jăl mu izabralit‡ pă minji să vă propovjedalaskă Hir fălos la sárașj.

Jăl mu mănă pă minji să spuj alu hej šje ăs ljugac kă poči să fijă dăsvăkuc

șă lu orb kă poči să vadă

șă să đe slobodă alu hej tlačalic,

¹⁹ șă să proglasalesk anu pljin dă milă alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u ăncis svitku șă u dat ăm napoj la pomočniku șă u șăzut. Šă toc ku oči ăm sinagoga u mucăt pă jăl. ²¹ Su apukat să ănveci: “Astăș asta svăntă karči, kari ac auzăt ku urečilje avoștri, su ispunulitășă.”

* **4:1** “Pustinjă” ăj lok hundi nuj apă nus ljemnji; njime nu kustă akulo. **4:4** Pnz 8,3 **4:8** Pnz 6,13 **4:11** Ps 91,11-12 **4:12** Pnz 6,16 † **4:17** “Svitak” značaleșci kă ăj skris karči pă pelji dă vakă. ‡ **4:18** Točno značaleșci “pomazalit ku uloj”. **4:19** Iz 61,1-2

²² Jej toc sã ämira la toci vorbilje dã milã ŝje kãĎe dã pã gura aluj. Šã jej su äntribat: "Nuj jãl fišjoru alu Josip?"

²³ Jãl lju zãs: "Äj una izrekã kari sigurno ac pripunji pã minji. A šã meržji: 'Doktoru, änrãmãci pã çinji sãngur!' Kutotu aj fãkut, kum anj auzãt, äm varuŝ dã Kafarnaum, fã šã aiŝje, äm kraju atov!" ²⁴ Šã jãl u zãs: "Anume, ju vã zãk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vã zãk, kãnd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äncis a ploje nu kãĎe tri aj šã ŝinŝj lunj šã are mari fomi pãm totã pãmãntu šã asre mulçi vãdojur äm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mãnat la njiŝj unu dãm jej osim la vãdoja äm Sarfata dapropi dã varuŝu Sidon. ²⁷ Isto aša äm vreme dã prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm pãmãntu dã Izrael. Šã njiŝ unu dãm jej nor fost çistilic osim Naamana Sirijaca."

²⁸ Kãnd ur auzãt, toc äm sinagogã asre tari mirgiŝ, ²⁹ jej sur skulat sus šã lur mãnatulã afarã dãm varuŝ. Jej lur dus pã jãl pã maj nalt ðal pã kari are varuŝu fãkut, äm namjerã sã äl ämpingã žos sã äl amori.[§] ³⁰ Ali jãl u fužjit äntri jej šã u mers pã kalje aluj.

Isus u mãnat afarã pã drak dãm omula

(Mk 1,21-28)

³¹ Jãl u mers žos äm Kafarnaum äm varuŝ dã Galileja. Šã akulo sãmbãta änvãca. ³² Lume asre ämirac la änvãcalã aluj daje kã vorba aluj asre pljinji dã puçeri.

³³ Unu dãm ominjije äm sinagogã ave rov duh äm jãl, aje are drak. Šã jãl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ "A! Tu Isus dãm Nazaret, ŝje gãndẽŝci dã la noj? Aj vinjit sã nji uniŝtilec? Ju ŝcu v benji ŝjinji jeŝc tu, tu Svãntu alu Dimizov!"

³⁵ Isus lu lot pã frikã šã ju zãs: "Fi putuljit! Hajde afar dãm omusta odma!" Drakula lu vãrljit pã omula žos äm nençe alu toc šã u jãŝãt afarã, šã njimik nu ju fãkut.

³⁶ Eje kari ur vãzut asre tari ämirac šã zãŝje una lu alt: "Šjefãldã vorba äj asta? Ku autoritet šã ku puçeri šã relji duhovur jaŝã afarã pã vorba aluj!" ³⁷ Hiru dã jãl u mers äm tot kotu dã regiã äntragã.

Isus ozdravaleŝci pã sokra alu Petar

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Kãnd u fužjit dãm sinagogã jãl u mers la ŝimun akasã. Akulo asre sokra alu ŝimun äm pat biçagã ku fok mari äm je. Šã jej lor äntribat pã jãl sã äj ažuçi. ³⁹ Isus u mers la je u lot pã frikã pã foku šã foku u læsatu. Je odma su skulatãŝã šã su apukat sã lji poslužulaskã.

Isus ozdravaleŝci pã mulc

⁴⁰ Mar kãnd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaŝ dãm mulçi biçiŝugur lJOR adus la jãl. Šã jãl lju äntrimat aša dã jãl punje mãnjlje aluj pã jej unu pã kiçi unu. ⁴¹ Mulc dãm jej ave draŝj äm jej šã kum jaŝe afarã, draŝjije dãm jej mužje: "Tu jeŝc Fišjoru alu Dimizov!" Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãĎe sã svitaskã kã jej ŝcije ka jãl äj Krist.†

4:26 1 Kr 17,8-16   **4:27** 2 Kr 5,1-14   **§ 4:29** Lume dãm Nazaret asre tari uvredljivi daje kã Isus lji spunje dãm karçe svãntã hundi Dimizov lji ažuta lu hej ŝje nu kunuŝci karçe svãntã dã kit numa la židovur. * **4:40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kaĎi žos pã nãm adauza kãnd sorilje kaĎi žos.

† **4:41** Točno znaçaleŝci "pomazalit ku uloj" ŝje znaçaleŝci "Izabralit".

*Hir fãlos sã ŝireleŝci pãm Judeja**(Mk 1,35-39)*

⁴² Mar kum vinje zuva jãl u fuŝjit dãm kaŝã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, ŝã kãnd lor aflatã gãnde sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej. ⁴³ Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alčilje varuŝur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.† Dãm asta rãnd am fost mãnat pã pãmãnt.”§ ⁴⁴ Ŝã aŝa u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5*Isus u cimat pã Ŝimun, Jakov ŝã pã Ivan**(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)*

¹ ãm una zã Isus stãce lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov. ² Jãl u vãzut doj cãmcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãŝ cistile mreŝurlje. ³ Jãl u tunat ãm cãmcar kari are alu Ŝimun, ŝã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunŝje jãl u ŝãzut ŝos ŝã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Ŝimun. “ãmpinŝi ãm maj adãnkã apã ŝã slãbuzãc mreŝurlje ãm apã.” ⁵ Ŝimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopce ŝã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreŝa ãm napoj ãm apasta.” ⁶ Kãnd u fãkut aŝa jej u apukat mari boglã dã peŝc, atit dã mreŝa kit nu puknje. ⁷ Jej ur muŝjit la urtaŝji alor dã pã alčilje cãmcur sã lji aŝuci; jej ur vinjit, ŝã umpljet dovã karur dã peŝc dã maj ŝjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Ŝimun Petar aje jãl u kãzut la piŝjorilje alu Isus ŝã u zãs: “Maknaleŝci dã la minji, Domnu, kã ju mes greŝnã om!”† ⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej ŝã pã ominj ŝje ur vinjit sã lji aŝuci, kãnd ur vãzut kic peŝc ur apukat. ¹⁰ Isto aŝa asre ãmirac Ivan ŝã Jakov, jej asre Zebedejevi fiŝjori ŝã urtaŝji alu Ŝimun. Ali Isus u zãs alu Ŝimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

¹¹ Aŝa jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu ŝã lor sljedilit pã jãl.

*Isus ozdravaleŝci pã om ku gubã**(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)*

¹² Isus are ãm unu dãm varuŝurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl ŝã su arukãnt pã ãinuŝi ãm nence aluj ŝã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vujeŝc, tu mã poc ãntrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj ŝã lu taknulit, ŝã u zãs: “Ju gãndesk. Fi cistilit!” Ŝã dãnturdata guba lu lãsat. ¹⁴ Atunŝje lu purunŝjitulã sã nu spujã alu njime, cãr asta sã fakã: Elŝi sã mergã la popã ŝã sã sã areci, dã pã aje, dã dokaz dã vraŝã, vi trãbuji sã aduŝj ŝrtvã dã cistilalã ka kum Mojsije u zapovjedãlit.

¹⁵ Svat dã jãl su ŝirilit maj pã dãparci, aŝa dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pujã ureci la jãl, ŝã sã fijã ozdravãlic. ¹⁶ A jãl sã tãrãje pã lok pustulot ŝã sã posvetilaskã la aruguminci.

‡ 4:43 Kraljevstvo znaãaleŝci pã asta lok ãj hundi ominji ãnkredi ãm Dimizov. § 4:43 Dimizov u dat zadatak sã spuji dã jãl ŝã lu mãnat pã Isus pã pãmãnt * 5:1 Genezaretsko jezero ãj isto ŝã Galilejsko jezero. † 5:8 Ŝimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ 5:10 Ŝimun u sviti dã Isus la ominj. § 5:14 Lev 14,2-32

*Pučeri alu Isus sã jerçi grehurlje
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)*

¹⁷ Åm una zã, Isus ånãva, ave åm nençi pã mulc farizej sã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toçi kumpånijlje dã Galileja sã Judeja sã dãm Jeruzalem. Puçere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã biçež. ¹⁸ Atunše šjeva ka omijnj ur vinjit sã aduše pã om kari nu puçe sã umblji. Šã jej gãnde sã ål adukã la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pã hundi sã ål adukã åm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatã sã pã krov sã lor slãbuzãt åm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nençe alu Isus.

²⁰ Kãnd u vãzut ånkriđala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ås jirtãci.”

²¹ Pã ešçe vorbi farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Šjinji åj omusta šje svitešçi aša protiv dã Dimizov? Šjinji osim dã Dimizov poçi sã jerçi grehurlje?”

²² Isus šcije šje sã gãndešçi, sã jãl lju zãs: “Adãšje vã åntribãc ešçe stvarur åm suflijičilje avoštři? ²³ Šje åj maj ušuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtãci!’, ili sã zãšj: ‘Skolãci sã umblã?’ ²⁴ Ali numa sã šcijec kã Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pã pãmãnt sã jerçi grehurlje. Dakã zãk alu fišjoru kari nu poçi sã umblji: ‘Skolãci, jec patu sã duçi akasã!’”

²⁵ Šã odma su skulatã sã šu lot patu pã šje are pã košçi, šã u fužjit akasã, sã pã kalji slavale pã Dimizov. ²⁶ Šã toc akulo asre åmirac, sã jej slavale pã Dimizov. Šã ku åmiralã svite: “Astãs anj vãzut šjeva tari mari!”

*Levi (Matej) sljedilešçi pã Isus
(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)*

²⁷ Dã pã aje Isus u jišãt afarã sã lu vãzutulã pã carinikš šje sã čima Levi,* jãl šãđe åm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešçi mã pã minji!” ²⁸ Šã jãl su skulat u læsat kutotu, sã lu sljedilit.

²⁹ Atunše Levi åm kasa aluj u fãkut mari slavãlãlã pãntu jãl; ku jej šãđe mulc carinici sã alci la masã. ³⁰ Farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adiše mãnkãc sã bijec ku carinici sã ku grešnici?”

³¹ Isus u åntors vorba: “Eje kari ås sãnãtoš nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ås biçež. ³² Ju nam vinjit sã čem sã sã åntork pã pravedni, nego pã grešnã.”

*Usporedbur dã post
(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)*

³³ Jej atunše jarã u zãs: “Uçenici alu Ivan sã alu farizejilor postulešçi mulçi rãndur sã sã arogã, ali uçenici atej mãnãnkã sã be. Adãšje åj aša asta?”

³⁴ Isus u åntors vorba: “Puçec sã punjec pã gošc dã nuntã sã postulaskã kãnd åj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot åndãrãt dã la jej, sã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã sã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col. ³⁷ Njime nu varsã nov vinu

Š 5:27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ås izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešçe poreznici as re nepoštenu ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi åj ista osobã šje åj sã Matej.

ăm bătărnă șă mari čturica;† nov vinu ar puknji ăm čturica șă sar vărsa vinu, a čturica ar propadnuli.‡ 38 Nov vinu trăbă sã fiğă vărsat ăm novă čturicaȘ. 39 Șă njime dă pã șje u be vin bătărn nu gãndeșci sã be nov, kã zășji: ‘Bătărn aj dăstul dă bun.’”*

6

Isus aj Domnu dă sãmbãta

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

1 Un datã pã zuva dă sãmbãta Isus trășje pãm șjeva ka poljã dă pșenicã. Učenici aluj ur skos pșenicã šu u ribile ku mãnjlje șă mãnka. 2 Ali orikic dă farizej ljur zãs alor: “Adășje fășjec șjeva șje nu aj ku zakonu ăm tokmã pã zuva dă sãmbãta?”*

3 Isus ju ăntors vorba: “Nac čitalit ăm Svântã kenvija, șje u fãkut David kãnd are jãl șă učenici aluj flãmãnș? 4 Kum ur tunat ăm kasa alu Dimizov, David șă u lot pita kari are pusã ăndãrãt dă žrtvã, kari čar poči popa sã mãnãșji, șă su umpãcãt dãm pite ku urtașji?” 5 Atunșje jãl lju zãs alor: “Fișjoru Omuluj aj Domnu dă sãmbãta.”

Isus u ozdravalit mãnã njimurogã

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

6 Pã alta zuva dă sãmbãta jãl u mers ăm sinagogã șă su apukat sã ănveci. Akulo are om alu kari are mãnã njimurogã.† 7 Șă učitelji dă zakonu alu Mojsije șă farizeji sã ujta pã jãl sã vadã dakã lu ăntrimalã jãl pã zuva dă sãmbãta. Șă jej dabe șjeva așcipta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv dă jãl. 8 Jãl șcije șje sã gãndeșci, șă u zãs alu omuluje ku mãnã njimurogã: “Skolãci șă hajd dă dã nenči.” Jãl su skulat șă stãce akulo.

9 Isus atunșje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã ăntreb, aj benji sã fașj benji pã zuva dă sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uniștilaskã?” 10 Atunșje su ujtat okolo pã tot omu, șă jãl u zãs alu omuluje: “Mãceșcič mãnã!” Jãl u fãkut aša, șă mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã. 11 Ali jej asre tari mirgiș șă sur apukat sã svitaskã șje sã fakã alu Isus.

Isus aș akulježi pã apostoli aluj

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

12 Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, șă jãl u fost akulo totã nopce ăm aruguminči la Dimizov. 13 Haje zua jãl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jãl pã kari lju akuljes șă lju čimat apostoli. 14 Eșce asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, șă

fračisu Andrija,

Jakov șă

Ivan,

Filip șă

† 5:37 Čturica aj pelji dă la birkã ili dã la kecã hundi sã bagã strugur șă atunșje sã fașji vin. ‡ 5:37

Kãnd nov vinu su ănakrit ar krișce, ar rupe bătărnji čturicurlje kã nar puce maj sã sã mãcaskã. § 5:38 Strugulje kãnd sã punji ăm čturica atunșje krešci una ku pelje dã životinjã șă atunșje sã fașji ăm vin.

* 5:39 Asta svat spunji dă ănvãcala kum bătărnji ănvãca ku hej kari vodulešci sã ku Isus kum ănvãca. Aje aj kã ominji kari ăs ănvãcac pã ănvãcala bătărnã, nari vojã sã sã ănveci novi stvarur șje Isus ănvãca.

6:1 Pnz 23,25 * 6:2 Farizeji cãnje kã maj mik lukru ku mãnjlje sã trljãlešc fãn ăm zuva dă sãmbãta aj protiv zakon. 6:3 1 Sam 21,1-6 6:4 1 Sam 21,1-7 † 6:6 Mãnã alu njimurog are desna.

Bartolomej;

¹⁵ Matej ša

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej ša

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov ša

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći dā nagradur šje u fi

(Mt 4,23-25; 5,1-12)

¹⁷ Kum vinje ku jej am napoj žjos, jal u stat pa čistina dā dal hundi asre grupa dā učenici aluj ša mari garmadā dā lumi sur akuljesasā, jej ur vinjit dām Judeja ša dām varuš Jeruzalem ša dām Tir ša Sidon varušurlje lāngā more. ¹⁸ Jej ur vinjit ša al punje ureci, ša sā fijā ozdravalic dām bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pā heje kari ave relji duhovur am jej. ¹⁹ Mulc gānde sā puja māna pā jal daje kā pučeri fužje dām jal ša puče pā toc sā lji iscjelilaskā.

²⁰ Atunšje su ujtat am oč pā učenici aluj ša u svātī:

“Ānfālušācāvā voj kari ščec sarašj

kā kraljevstva alu Dimizov aj avostrā.

²¹ Ānfālušācāvā voj kari ščec flāmānž,

kā vic fi sātuj.

Ānfālušācāvā voj kari plānžjec,

kā voj vic rādi.

²² Ānfālušācāvā voj kari ščec māržālic, rušunac ša mānac ku relji

dā rāndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kānd u vinji zue, ānfālušācāvā ša sārec pām sus dā fālušājā. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari am nor. Haleluja! Nus are aša ša proroci tretiralicā dā la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovā, kari ščec gāzdašj,

kā ac apukat utjehā!

²⁵ Jao avovā kari ščec sātulj,

kā voj vic fi flāmānž.

Jao avovā kari aku rādec,

kā voj vic žalali ša plānžji!

²⁶ Jao avovā dā kari toc benji svitešći,

aša isto fišjec pā mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ānvacā sā plāšjenj pā dužmanji anoštri

(Mt 5,38-48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mā punjec ureci, vā zāk: ‘Plāšjecāvā pā dužmanji avoštri. Fāšjec benji alor kari vā māržālešći. ²⁸ Blagoslovulec pā eje kari vā blastāmā! Arugācāvā dā eje kari relji vā kivinješći. ²⁹ Hāl kari či luvešći pāšći una parci dā ubraz, āmbijā ša haje parci atunšje. Ša alu hāl kari ac je šuba nuj branalec sā ac je ša kāmašā. ³⁰ Dā alu toc, šje šjeri dā la činji. Dakā je šjinjiva šjeva šje āj atov, nu šjire sā ac de am napoj. ³¹ Aša maj, fāšjec alu altora kum ac gāndi sā vā fakā avovā.

³² Dakā plāšjec numa pā eje kari vā plašji pā voj, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Ka ša čak ša grešnici plašji pā eje kari lji plašji pā jej. ³³ Ša dākā fāšjec numa benji alu eje kari fašji vovā benji, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak ša grešnici fašji

aje. ³⁴ Dakä däđec kečinj alu alor dä la kari aščiptäc sä vä äntorkä äm napoj, šjefäldä hvalä vic kăpăta? Čak šä grešnici dä kečinj alu grešnici sä potä äm napoj sä kepiči kit lju dat.

³⁵ Pläšjec pä dužmanji avoštři, ažuťacälji šä däđec kečinj, ali nu aščiptäc sä vä äntorkä äm napoj. Atunšje voj vic kăpăta mari nagradä šä voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari† DimizovŠ daje kă jäl aj bun alu nezahvalni šä alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kă jäl Tata däm nor äj pljin dä milä.”

Isus nji änvacä kum sä izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1-5)

³⁷ “Nu sudulec pä njime, šä njime nu vu suduli pä voj. Nu osudulec pä njime, šä njime nu vu osuduli! Jirtäc šä vu fi jirtat. ³⁸ Däđec šä vu fi dat bunä merä astränsä, zdränšinatä šä tari multä u fi värsatä äm saku avostru. * Kă ku ista mjerä šje voj däđec vu fi datä.”

³⁹ Jäl lju spus izrekä: “Poči unu orb sä adukä dä mäňä pä altu om orb? Nar kăđe jej amändoj äm gropä? ⁴⁰ Učeniku nu poči fi maj mari dä učitelju. Jäl u fi ka učitelju aluj känd su vježbäli dästul dä benji.†

⁴¹ Adäšje vä ujtäc tot la cupljigä äm oču alu urtaku, a äm oču atov nu ves dărab dä ljemn? ⁴² Kum poc zäšji alu urtaku: ‘Lasämä sä skot cupljigä däm očuc’, känd nu ves dărabu mari dä ljemn äm oču atov? Licemjeru, elši skočec dărabu dä ljemn däm očuc, kapu vi puće maj benji sä skoc cupljigä däm oču alu urtaku.”

Isus änvacä šje svitenj äj äm suflijit

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šä tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu äj kunuskut dä pä plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur däm märšunj.‡ ⁴⁵ Om bun fašji bunji stvarur daje kă ari bunä suflijit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kă suflijitu lji rov. Gura svitešči, däm šje ci suflijitu pljin.”

Om kari äj mudar askultä šje Isus änvacä

(Mt 7,24-27)

⁴⁶ “Šä däšje mä čimäc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fäšjec šje vä zäk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum äj om kari vinji la minji sä puji ureči la vorba ame, šä askultä: ⁴⁸ Jäl äj ka omu šje u gradalit kasa šä u kapalit adänkä sä puja temeljurlje pä peträ. U vinjit poplava šä u luvit apa äm kasa šä njiš nu su zdränšjinat daje kă are benji gradalitä. ⁴⁹ Ali ala kari auzät šje am zapovjedalit a nu fäkut aje ka omu šje u gradalit kasä pä pämänt fär dä temelj. Atunšje u luvit apä äm kasä, su räsäpit däm turdatä šä u fost rästunatä dokraja šä čar gunojä u rămas.”

7

Isus u ozdravalit pä sluga alu stotnik

(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)

‡ **6:35** Maj Mari Dimizov značalešči kă jäl äj tari mari šä glavni. § **6:35** voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakä či ponašalešč ka Dimizov. * **6:38** Isus dä primjer kum känd kumpir šjeva häł kari vindi cu da maj mult dä kit šje aj päčit. Kit tu daj alora, Dimizov cu da maj mult. † **6:40** Omu trăbä sä fjiä tari oprezan känd äš je pä učitelj, kă jäl u fi atunšje kă učitelju. Dakä učitelju krivo änvacä daje kă äj duhovno orb, u fi prevaren šä učeniku. ‡ **6:44** Ponašalala alu om aratä šjefäldä äj om, šjefäldä aj suflijitu aluj.

1 Känd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers ăm varuș dă Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik* kari ave sluga pã kari ăl cjenile șã kari are aša bičag dă are pã morči. 3 Stotnik u auzăt da Isus† șã u mănãt pã orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, șã sã sã arožji, sã vijã sã ăntremi pã sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus șã sã aruga tari la jăl sã vijã. Jej u zãs: "Omusta anume zaslužulešci sã fașj aje pãntu jăl 5 daje kã plașji pã narodu anostru, șã jăl ăj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj."

6 Isus u mers ku jej. Șã jăl no mers dăparci dă la kasa, känd stotnik u mănãt pã urtașji aluj sã zãkã: "Domnu, nu çi činji sã vij ăm kasa ame kã ju nu mes vreden sã vijã tu dăsup krovu amnjov!§ 7 Kã njiș ju nu mã smatralăsk kã mes vreden sã vjuv la činji. Așa numa zã vorba dă pã loku hundi jeșc șã sluga amnjov u fi ăntimat. 8 Kã șã ju mes kătãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dă la vođa amnjov, ka kum am kătãnj dăsupã minji kari trãbã sã mã askulci. Ju känd zapovijedalaskã alu unu: 'Dući!', șã jăl merži, șã alu aluje: 'Hajdi!', șã jăl vinji, șã alu sluga amnjov känd ăj zãk: 'Fã asta!', șã jăl fașji."*

9 Känd Isus u auzăt aje šje u zãs, jăl su ămirat, șã su ăntors la gãrmadã šje ăl sljedile șã jăl lju zãs: "Ju vã zãk kã njiș pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dăstafel vjerã!"† 10 Känd heje mănac dăla stotnik su ăntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

Isus u skulat pã om mort

11 Dã pã aje, Isus u mers ăm varuș šje sã čamã Nain.‡ Učenici aluj șã gãrmadã dă lumi umbla dă pã jăl. 12 Ali kum ur vinjit dă apropi la ușa dă varuș, u vãzut kum dușje pã om mort sã ăl ăngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, șã je ave čar unu fișjor. Șã la mãmãmãnci mãmžje multã lumi. 13 Känd u vãzutu Domnu, jăl ave milã, șã ju zãs: "Nu plãnzji." 14 Atunșje jăl u pus mãna pã kãrpašo,§ șã ominji šje ăl dușje u stat. Atunșje jăl u zãs: "Fișjorulji, ju ac zãk: 'Skolãci!'" 15 Șã omu mort su skulat șã su apukat sã svitaskã șã Isus lu datãlã la mumãsa.

16 Mari frikã u kãzut pã jej toc șã su apukat sã hvalalaskã pã Dimizov, șã zãșje: "Mari prorok u vinjit ăntri noj! Dimizov u vinjit sã ažući alu lume aluj."*

17 Șã hiru dă asta u mers ăm Judeja șã okolo.

Ivan Krstiteľ ăntriba dakã u vinjit Mesija (Mt 11,2-11)

* 7:2 Stotnik ăj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnikur. † 7:3 Stotnik u auzăt kã Isus u iscjellit pã mulc ominj, șã kã aj dapropi, kã sã ăntors ăm Kafarnaum. ‡ 7:3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãnde kã Isus ar punji ureçi la molbã dakã Židovi lor ăntriba. Anume, židovi șã rimski vojnici asre neprijatelji. § 7:6 Židovi nar tuna ăm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fiã neprihvatljivi la Dimizov. * 7:8 Așa ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kătãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu bičișug sã nestalaskã. † 7:9 Isus očekivãle dă la Židov sã ajvi dăstafel vjerã alu nu ave. Jăl nu očekivãle dă la hej kari nus Židov sã ajvi dăstafel vjerã a anume, asta om ave. ‡ 7:11 Asta ăj lok dapropi hundi prorok Elizej u ridikat dãm morc pã unu fișjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãci la 2 Kr 4,8-37). § 7:14 Kãnva kãrpašo are dăsvãkut șã are tari ușuri. * 7:16 Ominji gãnde kã Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ăm Kenvija bătãrnã u ridikat dãm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37).

18 Učenici alu Ivan† aj spunje dă kutotu ŝje să dogadaale. Kapu Ivan u čimat pã doj učenikur aluj 19 ŝã lju mãnat la Domnu sã ãl äntrebi: “Jeŝc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã aŝciptãnj pã altu?”*

20 Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan ŝje bučazã nju mãnat sã čĩ äntribãnj: “Jeŝc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã aŝciptãnj pã altu?”

21 Isus baŝ änrĩma atunŝje pã multã lumi dãm bičiŝugur, mukur ŝã lji oslobodule dãm rov duh, ŝã alu mulc ominj orb lji dãde sã vadã dãm tot sufljitu. 22 Isus lju äntors vorba: “Duŝjec äm napoj la Ivan ŝã spunjecãj ŝje ac vãzut ŝã ac auzãt, ŝje äm fãkut: kã orbi äs änrĩmac, ŝã poči vide, ŝlagãrãzãci poči umbla, gubavci sã čĩstileŝci, ŝã surži poči sã audã, morci sã skolã äm kust, ŝã alu sãraŝj propovjedaleŝci Hir fãlos. § 23 Ŝã blagoslovulit äj om kari nu aflã njimika äm minji ŝje poči uvredãlaskã.”

Mudrã änvãcala alu Isus ŝã alu Ivan ŝje Bučazã

(Mt 11,12-19)

24 Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ändãrãt, Isus su apukatãsã sã spujã alu gãrmadã dã Ivan: “Ŝje ac mers sã viđec äm pustinjã? Trskã kum sã ljagãna pã vãnt? Naravno kã nu! 25 Ili ŝje ac mers sã viđec? Atunŝje ac mers sã viđec kum äj ämbãrkatã äm ŝjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu!* Eje kari äs mãndru ämbrãkac ŝã kustã äm luksuz, pã eje lji pućec afla äm palaćur dã kraljur. 26 Atunŝje ŝje ac mers sã viđec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, ŝã maj mult dã prorok! 27 Jãl äj om dã kari aj skris äj äm svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta äj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã äm nenci kalje ata.† 28 Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãsã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã äm kraljevstva alu Dimizov äj maj mari dã jãl!’*

29 Toc kari u auzãt ur priznalit kã ŝje Dimizov änvacã äj benji, čak ŝã carinici. Eje äs kari Ivan lju bućuzat. 30 Ali farizeji ŝã učitelji dã zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov ŝje ave pãntru jej. Jej ur odbjilit sã lji bućeži Ivan.

31 Isus u zãs atunŝje: “Ku ŝje sã usporedilenj pã eŝce ominj äm asta vremi? Kum samãnã jej? 32 Jej äs ka kupiji miŝj ŝje njimik nu lji pasaleŝci, kari ŝadi pã trg, ŝã sã čãmã una pã alt: ‘Kãnd anj kãntat pãntru voj,

voj nac žukat,

ŝã kãnd anj kãntat triŝc kãnciŝi pãntru voj,
voj nac plãns!’

33 Aŝã kãnd u vinjtit Ivan ŝje bučazã jãl nu mãnka pitã njiŝ nu bije vin, mar voj ac zãs: ‘Jãl ari drak äm jãl!’ 34 Ŝã ju, Fiŝjoru alu Omu, am vinjit, ŝã ju mãnkam

† 7:18 Ivan Krstitelj u fost äm čemica. ‡ 7:19 Židovi oćekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalaskã dã la rimska vladavina, a nu numa sã fiãj duhovni Spasitelj. Ivan kunuŝce proroćanstva dã Mesija ka kum ŝćje ŝã Iz 42,7; 61,1-2 (ujtãči Lk 4,18-19). Aŝã u oćekivalit Isus sã fiãj kralj, a pã Ivan ŝã pã alci ominj kari äs pravedni sã lji laŝi afarã dãm čemica, a sã lji kaznalaskã pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtãči kum Ivan propovjedaleŝci äm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit. § 7:22 Eŝce stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl äj Mesija, kum äj äm kenvija alu proroku Izaija, poc vide äm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. *

7:25 Ivan purta urãči colji (Mt 3,4). † 7:27 Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripremilĩ kalje alu Isus äj Ivan. 7:27 Mal 3,1 ‡ 7:28 Ivan u ispunulit proroŝtvo kã jãl u pripremilĩ kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit, daje kã lu amurut majnti dã ŝje Isus u uskrsnulit, atunŝje hej kari su obratalit dã pã ŝje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan. 7:33 Mt 3,4

šã bjem, ali voj zãšjec: ‘Ujtãcãvã! Flãmãnd šã butor, urtaku lu carinici šã alu grešnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arãtat kã äj anume dã la toc kari u apukat.”[§]

Isus ânvacã: alu šinji äj maj mult jirtat, ala maj mult u plasji
(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

³⁶ Unu dãm farizej Šimun, lor čimatulã pã jãl pã večerã, aša Isus u mers la farizejula akasã šã šu aflatusã lok la masã.* ³⁷ Dãm turdatã u vinjit una tari grešnã mujeri, kari u saznalit kã jãl äj akulo šã kã mãnãnkã la farizej,† šã je u vinjit akulo, u adus tari skumpã uloj ku miros ãm skumpã ujağã dãm petrã. ³⁸ Je u stat dãnapoju aluj, la pišjorilje aluj, šã su apukat sã plãngã. Atunšje su apukat sã äj spelji pišjorilje aluj ku lãkrmilje alji, šã sã aščergã pišjorilje ku pãru alji. Je äj sãrutu pišjorilje aluj, šã ku uloj mãnže.

³⁹ Kãnd u vãzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulã pã večerã, jãl sã ängãnde ãm jãl sãngur: “Sã fijã omusta anume prorok, jãl ar šci kã je äj tari grešnã mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zãs: “Ju am šjeva sã ac zãk cijã Šimun.”

Šã Šimun u zãs: “Učitelju zã.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dãđe kečinj šã jãl ave doj daturaš. Unu ji are dator petso banj dãm aržjint a halalãnt pedeset banj dãm aržjint.‡ ⁴² Njiš unu dãm jej nu u dat a nu ave dãm šje sã äj äntork, šã omula u jirtat alu amãndo. Aku spunjec kari ar trãbuji sã äl plakã maj tari?”

⁴³ Šimun ju äntors vorba: “Kã ar trãbuji sã fijã ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zãs: “Benji aj prosudulit.” ⁴⁴ Atunšje su äntors la mujere šã jãl u zãs alu Šimun: “U vejs pã mujeresta? Ju am vinjit ãm kasa ata ali nu maj dat apã pãntru pišjorilje amelji,§ a je mu lju spãlat ku lãkrmilje šã lju aščers ku pãru alji.

⁴⁵ Nu maj sãrutatãmã pã minji, ali je mu surãtat pišjorilje dã kãnd u vinjit ãm nontru, no stat sã mã sãrući. ⁴⁶ Tu nu maj unsã kapu ku uloj ali je mu unsã kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dãm asta rãnd ju äc zãk cijã: ‘Mulći grehur jisã jirtãci, daje kã mu plãkut tari. Alu ala kari ari maj pucãnj dã jirtat, ala maj pucãn mu arãtat plãkãturã.’” ⁴⁸ Atunšje u zãs alu mujere: “Grehurlje atelji äs jirtãci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masã ku jãl sur apukat sã svitaskã una ku alt: “Šinji ar puće asta sã fijã kari šã grehurlje jartã?”

⁵⁰ A jãl u zãs alu mujere: “Änkriđala ata ču spasalit. Dući ãm putuljalã.”

8

Isus propovjedalešci pãm mulći lokur

¹ Dã pã aje, Isus u mers pãm alčilje varušur šã satur, sã propovjedãlaskã šã sã svitaskã dã Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dã pã jãl, ² šã šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dãm rov duhur šã dãm bičišugur: Marija (kari are dãm varuš Magdala, kari u mãnat sedam

§ 7:35 Hej kari u apuka pã Ivan šã pã Isus su arãta kã ânvacãla äj mudrã. * 7:36 Are običaj pã gozbã ka pã asta večerã numa bãrbec šãđe dos kãnd jej as re pã košći lji are mãndru la masã. † 7:37 Are običaj ãm aje vremi kã alci puće sã šã ući kãnd jej asre la večerã a jej nu mãnka. ‡ 7:41 Unu banj dãm aržjint = una dnevnica alu radnik. § 7:44 ãm aje vremi kãnd vij la domačin am kasa trãbuje sã lji spelji pišjorilje kã jej umbra pã drikur kari asre pljin dã prašinã.

drašj dām je), ³ Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulci alčilje cāngāšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samānā

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gārmadā sā akuljīže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātit alor ku usporedbā ⁵ “Om šje samānā u mers sā seminji sāmānca aluj. Šā kum sāmāna orikiči dām sāmancurljelje u kázat pā kalji. Šā sāmānce are kākatā, pān šje nor vinjit vrabujilje šā lju mānkalji. ⁶ Šā orikiči ur kázat āntri petri šā jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā. ⁷ Šā orikiči sāmāncur ur kázat āntrā māršunj šā u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunji. ⁸ Šā orikiči u kázat pā bun pāmānt, šā u kriskut šā u avut sto rāndur majmult.” Kānd Isus u fost gata ku usporedba u mužjic: “Punjec ureči voj kari avec ureči sā auzāc!”

Isus objasnalesči šje značalesči usporedba dā om kari samānā

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor āntribat pā Isus atunšje, šje značale usporedbe. ¹⁰ Isus u zās: “Avovā Dimizov u dopustulitā sā prišjipec tajnurlje dā kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābā sā sā spujā ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaija:

Ās eje kari sā ujtā

ali nu veđi,

kari auđi

ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba značalesči asta: Sāmānca āj ka Vorba alu Dimizov.

¹² Sāmānca kari āj pā kalji, ās ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šā lji je vorba āndārāt dām sufljīčilje alor, sā nu potā ānkradā sā nu sā spasalaskā.

¹³ Aje sāmānca āntri petri ās la ominj kari auđi Vorba šā u apukā ku fālušājā ali nari korjen. Jej ānkredī nu dā lungat šā atunšje ām vreme dā ānšjirkalā jej kađi āndārāt. ¹⁴ Sāmānca kari u kázat āntri māršunj šā ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sā astrānži ku brigurlje ām kust, šā dā gāzdāšje, šā žāndur ām kust, šā eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sāmānca kari kađi pā bunā pāmānt aje eje ominj *kari auđi Vorba šā u cānji ām sufljitu bun, jej ās ustrajni šā u adušji bun plod.”

Kum prišjipenj istina alu Dimizov

(Mk 4,21-25)

¹⁶ “Njime nu acāčā lampā sā u puļā dāsup ter ili dāsup pat. Nu, jāl u punji pā svijećnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru ¹⁷ atunšje kutotu šje āj aku askuns, šā šje āj pā askuns fākut, kutotu u jāšā afarā. ¹⁸ Daje pāzec kum auzāc. Kā šinji ari ju fi dat maj mult, šā šinji gođe nari njimika, dā la jāl u fi lot čak šā aje carā šje samānā kā ari.”†

Familija alu Isus ās eje kari kustā vorba alu Dimizov

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

8:10 Iz 6,9 * **8:15** Bun sufljit: āj sufljit kari āj spreman sā audā vorba alu Dimizov, šā sā u askulči.

† **8:18** Jasno āj dām kontekst kā Isus svitešči dā prišjipalā šā dā ānkridalā. Asta značalesči: “Šinji gođ ari prišjipalā šā ānkridalā ju su da maj mult prišjipalā. Šinji gođ nu ari prišjipalā u zgubi šā haj šje ari šā prišjipala šje u ari u zgubi šā prišjipala šje jāl gāndešči kā ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ānkredī ām istinā ur prišjipe šā maj mult. Dimizov u fašji dā hej kari nu ānkredī ām istinā, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gāndešči kā jej prišjepi.”

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumăsa šă fracı să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropi dă jăl dă rănd dă gărmadă. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata šă fracı atej stă afară či aščaptă.”

²¹ Isus lju u zăs: “Mama ame šă fracı amej ăs eje kari auđi Vorba alu Dimizov, šă u kustă.”

Isus putulješči oluje (Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pă alta parci dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parči!” Aša sur maknulis dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. ²⁵ “Hunđi vi ănkridala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureci pă jăl kănd zapovjedalešči?”

Isus mănă pă drašj dăm om (Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parci dă Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenči om dăm varuš kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenči la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešč dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučulešči!” ²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănăt ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să ješi afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drašj asre ăm jăl. ³¹ Šă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.‡

³² Akulo are mari stadă dă poršj šje mănka pă parce dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. ³³ Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmadă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuš šă ăm sat. ³⁵ Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăđe la pišjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikušat. ³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u oslobodulešči pă omu ku drašj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikušac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănăt afară dăm drašj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănăt šă ju zăs: ³⁹ “Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu

‡ 8:31 Gropă făr dă dno dă drašj

toc kutotu šje Dimizov u fäkut dâ činji." Aša u mers akasâ šä u širilil äm varuš kutotu šje Isus u fäkut päntru jäl.

Mujere kari are bičagä u fost sänätosä

⁴⁰ Gärmadä are akulo sä äł pozdravalaskä pä Isus känd su äntorsusä pä alta parči dâ jezero, jej toc tari äł aščipta pä jäl. ⁴¹ Atunšje su pojavalit om kari sä čima Jair vođa dâ sinagogä. Jäl u vinjit la Isus šä u kâzut žos la pišjorilje aluj šä sä aruga la jäl sä vijä la jäl akasä daje kâ ⁴² jedina fata aluj dâ dvanaest aj (12) dâ bätärnä are pä morči.

Isus u mers dâ pä Jair känd mulc sä ämpinžje sä fijä dapropi dâ jäl. ⁴³ Äm gärmade are mujeri kari kärvarale dvanaest (12) aj šä je u čilitit kutotu šje ave pä doktor ali no aflat pä njime kari ar puče sä u ozdravalaskä. ⁴⁴ Je u vinjit pä dänapoj šä su apukat pus dâ cola alu Isus, šä sänžilje u stat sä kuri.

⁴⁵ "Šinji u pus mäna pä minji?", u äntribat Isus.

Toc zäšje kâ nu ur pus. Atunšje Petar u zäs: "Domnu, tu vejs kum sä ämpinži toc ominji la činji!"

⁴⁶ Isus u zäs: "Šinjiva u pus namjerno mäna pä minji kâ am sämcät pučere kum jašä afarä däm minji." ⁴⁷ Känd u väzut mujere kâ majmult nu poči cänje äm je, je u vinjit äm nenči trämuränt dâ frikâ, u kâzut äm njenče alu Isus šä u spus la toc adäšje u pus mäna pä jäl, šä kum u fost ozdravalitâ däm turdatä.

⁴⁸ Isus u zäs: "Fato, änkriđala ata ću ozdravalit. Dući äm putuljalä!"

Isus u skulat däm morči pä fata alu Jair

⁴⁹ Känd Isus svite ku mujere, glasniku däm kasa alu vladaru dâ sinagogä u vinjit šä u zäs: "Fata ata äj mortä. Nu äł gnjavali pä učitelj!"

⁵⁰ Känd u auzät Isus aje, jäl u zäs alu Jair: "Nuc fijä frikâ! Numa änkređi mijä šä je u kusta!"

⁵¹ Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu läsä sä mergä äm nontru ku jäl osim Petar, Ivan, Jakov šä mumäsa šä tatusu alu fate haje. ⁵² Šä toc äm kasa plänžje šä u žalale, aša jäl u zäs: "Nu plänžjec. Je nuj mortä, numa sä kulkat!"^Š

⁵³ Jej äł räde pä Isus, kâ jej asre sigurni kâ je äj mortä. ⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dâ mäna šä däm tot graju u mužjit: "Skoläci kupilu amnjov!" ⁵⁵ Šä duhu alji su äntorsäsä šä je su skulat däm turdatä. Isus u dat zapovjed atunšje sä äj đe šjeva sä mänäšji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ämirac a Isus lju purunšjit pä roditelji sä nu spujä alu njime šje u fost.

9

Isus mäňä pä dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pä dvanaest apostolur la jäl šä jäl lju dat pučeri šä autoritet pä toc drašj, šä pučeri sä äntremi bičišugur. ² Atunšje Isus lju mäňat afarä šä šä proglasalaskä kraljevstva alu Dimizov šä sä ozdravalaskä pä bičež. ³ Isus lju zäs alor: "Nu loc njimika ku voj pä kalje avosträ, njiš botä, njiš taškä, njiš mänkari, njiš banj. Njime sä nu je maj una kamašä ku jäl. ⁴ Äm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo pän šje nu fužjec däm varuš. ⁵ Hundi gođe nu vä punji ureči, fužjec däm ala varuš šä äm znak dâ upozorenje kâ äł laš la sudbina aluj, skutäräčävä prašina dâ pä pišjori."

Š 8:52 Isus ščije kâ je äj mortä ali jäl ščije kâ ju da kust äm napoj.

⁶ Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos să ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji.

*Herod gände să vadă pă Isus
(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)*

⁷ Vldar Herod* u auzăt dă kutotu šje Isus u făkut, šă are zăbunjit kă orikic zăšje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Šă orikic zăšje kă prorok Ilija su arătăt pă pământ känd alci gände kă unu prorok dă kânva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šćipta să vadă pă Isus.

*Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj
(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)*

¹⁰ Känd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuș Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăș aflji lok dă kulkat šă dă mănkat kă noj šćenj ăm pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dăđecălji šjeva dă mănkat.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj sângur să mărženj šă să kumpărănj mănkar dă totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărăt hundiva pet hiljada dă bərbec,† Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să šadă ăm grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešč šă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă ăm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să puja dădănenći alu lumi.

¹⁷ Šă jej toc ur mănkat šă asre sătulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rămas.

*Petar priznalešći kă Isus aj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)*

¹⁸ Undată känd su ăntors Isus pum parći să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u ăntribat: “Šje zăšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ăntors vorba: “Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kânva kari u uskrnulit dăm morc.”

²⁰ Isus u ăntribat: “A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ăntors vorba: “Tu ješč Krist kari aj mănăt dă la Dimizov!”

*Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, šă u uskrsnuli
(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)*

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl aj Mesija. ²² Atunšje Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulći patnjur. Bătărni kari ăs glavni ăntri židovur, mari popur šă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli.”

*Kum să fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

* **9:7** Vldar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parći dă Izrael. † **9:14** Nu asre numa bərbec, nego šă mujer šă kupij (vedi Mat 14,21)

23 Atunšje Isus u zäs alu toc: “Dakä šinjiva gändešci sä mä sljedälaskä pä minji, elši träbä sä odbijalaskä sä kušci dä pä žandurlje aluj, jäl sängur sä äš je krušje aluj totä zua šä sä mä sljedälaskä pä minji.† 24 Šinji gođ gändešci sä äš spasalaskä kustuš ala lu perđi do kraja, šä šinji gođe šu perđi kustuš päntu minji ala su spasalisä vječno. 25 Šje ari benji om däm aje dakä kapätä celi svet, a jäl äj uništiti ili pärdut? 26 Dakä äj alu šinjiva rušunji dä minji ili dä vorbilje amelji, šä ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dä ala om, känd uj vinji äm slava aluj, äm slava alu tatusu šä äm slava alu svänc anđeji. 27 Anume ju zäk, äs orikic kari stä ajišje kari nor muri majnti dä šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratä slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

28 Hundiva osam zälji dä pä ešce svatur Isus u lot pä Petar, Ivan šä pä Jakov ku jäl, šä u mers sus pä đal sä sä aroži. 29 Atunšje kum sä aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šä coljlje aluj sur ščimbat am alb dä svitläze. 30 Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šä prorok Ilija. 31 Jej su arätat äm slavä šä jej svite dä morčiš aluj šje u fi äm Jeruzalem.

32 Pä Petar šä pä urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šä lor väzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stäce ku Isus. 33 Känd jej fužje, Petar u zäs alu Isus: “Domnu, anovä nji benji ajiše! Lasä fašjenj tri koljibur: unu päntu činji, šä unu päntu Mojsije šä unu päntu prorok Ilija.” Jäl nu šcije šje svitešci, sämäna kä bulunzešci. 34 Šä känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar šä pä urtašji aluj šä jej su änfrikušat.

35 Atunšje su äuzät graj däm oblak: “Asta äj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jäl!” 36 Känd graju su auzät, Isus are sängur. Učenicu ur täkut šä nor spus alu njime šje ur väzut.

Isus u mänat afarä pä drak däm kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

37 Hajelantä zä Isus šä učenicu aluj ur vinjit žjos dä pä đal šä äš ašcripta gärmadä dä lumi. 38 Äm gärmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mä arog, ujtäci pä fišjorum daje kä jäl äj jedini kupilu amnjov! 39 Ujtäci, duh äš napadalesci šä jäl däm turdatä čäpä, äš skutärä äm gärčur šä fašji spumi la gurä šä dabe fužji dä la jäl, ku mukä äm äš bači. 40 Ju mam arugat la učenicu atej kari as re ku noj dakä ar puće jej sä mäjä pä draku afarä ali jej nu puće.”

41 Isus u äntors vorba: “O voj nevjernä šä ubraznikä generacijä! Kitä dobä träbä sä fjuv ku voj? Kitä dobä träbä sä vä trpälesk? Adäl pä fišjoruc ajišje!”

42 Känd kupilula u vinjit la Isus, draku lu värljit žjos šä äš skutura am gärčur. Isus lu mužjit pä duhu rov šä pä kupilu lu ozdravalit, šä äm napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc ämirac la autoritetu aluj šä kit äj dä mari Dimizov.

Isus jarä spunji dä morče aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

† 9:23 Zločinac kari are osudulit sä mori pä krušji träbuje sä dukä krušje pän la lok hundi u fi amurät. Ku asta svat, Isus gände sä zäkä dakä gändenj sä fijenj učenicu aluj, träbujenj sä fijenj mor la željurlje anoštri, la voja anosträ, träbujenj sä fijenj poslušni šä spremni sä punjenj ureci la Isus. § 9:31 morči Vorba kari äj prevodilitä “morči”, pä ljimba dä grčki äj Jäšalä, šje aratä kum Isus u muri. Äm kenvija bätärnä “Jišala” značalesci kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelci däm ropstvä äm Egipat. Morče alu Krist pä krušji äj “Jäšalä” daje Dimizov nju otkupilit däm ropstva dä grehur.

Atunșje känd inka toc să ămira șje u făkut, Isus u svătıt ku učenici aluj:
⁴⁴ “Zapamtalecă vorbiljeșce, șă ăngăndecăvă dă jelji.” Isus u zăs: “Ju, Fișjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjlje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prișjiput șje u găndıt jăl ku aje să zăkă. Značenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă să ăl ăntrebi pă jăl dă aje.

Șinji ăj maj mari ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶ Učenici su apukat să raspravljaskă šinji dăm jej ar puće să fiěj maj mari.
⁴⁷ Isus lji șćije găndu ăm suflijčilje alor atunșje Isus u lot pă kupil mik șă lu pus lăngă jăl ⁴⁸ atunșje lju zăs: “Șinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Șă šinji gođe apukă pă minji, apukă isto șă pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

Șinji nuj protiv dă voj, ala ăj dă voj

(Mk 9,38-40)

⁴⁹ Ivan u zăs: “Domnu noj anj văzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drașj afară dăm ominj șă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj.”

⁵⁰ Isus u zăs aluj: “Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uniștileșči

⁵¹ Vreme are apropi känd Isus trăbuje să fiěj dus napoj ăm nor, atunșje tari su odlučilit să mergă ăm Jeruzalem. ⁵² Isus u mănat glasnișj ăm nenči la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok păntu jăl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.* ⁵⁴ Känd ur văzut učenici Jakov șă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndeșc să čimănj fok dăm nor să lji uniștălaskă?”† ⁵⁵ Isus su ăntors la jej șă lju făkut dă njimika pă Jakov șă pă Ivan. ⁵⁶ Șă jej ur mers ăm altu sat.

Nuj lako să fjenj učenici alu Isus

(Mt 8,19-22)

⁵⁷ Kum măržje Isus șă učenici pă kalji, șjeva ka omu u zăs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji șă tu!”

⁵⁸ Isus u zăs: “Lisicurlje ari skloniște șă vrăbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fișjoru alu Omuluj nam lok hundi să ăm puěj kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zăs: “Sljedileșči mă!”

Omu u zăs: “Domnje, lasămă elși să mă dukă să ăngrop pă tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zăs aluj: “Lasă pă morc să ăș ăngropi pă morc,* ali tu dući șă propovjedaleșči kraljevstva alu Dimizov!”

* **9:53** Samaritanci șă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde să ažući alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem–glavni varuș alu Židov. † **9:54** Jakov șă Ivan u dă osudă kă jej șćije kă jej ăș proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10–12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekă să ănveci pă om kum să fiěj učeniku aluj. Isus găndeșči dakă ala om lu sljedili, njiș ala om nar ave domu aluj. § **9:59** Nuj jasno kă tata alu omula u murit, a jăl trăbă să ăl ăngropi odma, ili omula găndeșči să rāmăji maj du lungat păn șje omula no u muri kapu atunșje lu ungrupa. Poanta ăj ăm aje kă ala om găndeșči elși șjeva să fakă majnti dă șje u sljedili pă Isus. * **9:60** Isus nu găndeșči doslovno kă morci ur ungrupa pă alci morc. Șje ar puće să fiěj “morc” ăș: 1. asta ăj metaforă dă hej kari maj șjeva u muri ili 2. asta ăj metaforă dă hej kari nu sljedileșči pă Dimizov, kari ăș duhovno morc. Poanta ăj ăm aje kă učeniku nu slobud să dopustulaskă njimik șje lar zadržali să nu sljedilaskă pă Isus.

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zăšje: “Ju čuj sljedili pã činji, Domnu ali elši lasãmã sã mã pozdravalesk ku toc akasã.”

⁶² Šã Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mãna pã plug šã sã ujtã äm napoj dã pã jãl,† nuj bun dã kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sã spuji dã kraljevstva dã Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dã pã ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šã lju mãnat äm nençi, doj pã doj la tot varušu šã lok la kari jãl isto ašçipta sã mergã.

² Isus u zãs alor: “Žetva äj mari ali pucãnj äs lukroj, dãm ala rãnd arogãci la stãpãnu dã žetva sã mãji maj mulc lukroj äm polja aluj.* ³ Aku duçi ali punji ureçi. Ju vã mãj pã voj ka pã birkã mikã äntri lup! ⁴ Nu loc ku voj ðibularuš ili taškã ili cipiliš, šã nu sta dã lungat äm svat ku ominji pã kalji sã nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje trãbã sã zãšjec kãnd vinjec la kasa äj: ‘Putuljalã fijã la kasasta!’

⁶ Dakã om kari gãndëšçi putuljalã kustã äm kase putuljala u fi ku jãl, ali dakã nu, putuljala u vinji äm napoj la voj. ⁷ Rãmãnji äm aje ista kasa, mãnãnkã šã be šje ari jej, kã lukroju äj vredan dã šje u lukrat. Nu vã selilec dãm una kasa äm alta.†

⁸ Dakã mãržjec äm bilo kari varuš šã jej vã apukã äm benji voj mãnkãc šje vã punji dãdãnençi ⁹ šã ozdravalecã pã bičež kari ar fi akulo, šã spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹⁰ Ali dãkã vinjec äm varuš hundi nu vã apukã, atunšje dušjecãvã pã ulicur šã zãšjec: ¹¹ Čak šã prašina dãm varušu avostru kari su apukat pã pišjorilje anoštri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj!‡ Ali šã voj ac trãbuji sã šçijec kã kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dã kitã dã varušula.”§

Isus lji fašji dã njimik pã heje kari nu askultã

(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo äm varuš Tira šã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj äm varušu avostru, jej dã kãnva sar vi änkãjit, šazut äm colji

† **9:62** Njime kari sã ujtã dã napoj kãnd kapalešçi, nu poçi sã vadã plug hundi trãbã sã mergã. Aje osobã trãbã sã fijã koncentriranã sã sã ujçi äm nençi sã potã benji kapali. Aša značalešçi kã trãbã sã nji ujtãnj ravno dã kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sã punjenj familija pã loku alu Dimizov. Nu značalešçi kã trãbujenj sã nu nji brinulenj dã familija anoštrã. ‡ **9:62** Isus odgovaralešçi ku izreka sã äncevi pã om kum sã fijã učeniku aluj. Isus podrazumijevãlešçi kã osebe nuj bunã dã kraljevstvo alu Dimizov dakã nji ujtãnj pã ominj äm prošlost äm lok sã sljedilenj pã Isus. * **10:2** Isus zãšji kã mulc ominj äs spremni sã tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u änvãca, šã sã ažuçi alu ominj. † **10:7** Isus nu svite kã jej trãbã sã rãmãji äm aje kasa totã zua, mar trãbã sã sã kulšì akulo äm totã nopče, kit god äs akulo; ku alçilje vordbi, nu vã kulčkã äm alta kasa. ‡ **10:11** Asta äj simbol sã nji areçi sã odbacalenj pã ominj dãm ala varuš; ku alçilje vordbi; “Aša kum voj ac odbacalit pã noj, aša Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” § **10:12** Sodoma: varuš (vedi Stv 19,24-28)

* **10:13** Ominji kari kusta äm Korazin, äm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã ašçepçi pã Mesija. Ominji kari kusta äm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pã Mesija kã u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešçi čak kã šã eje kari nus Židovi trãbã prepoznulaskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje.

dă kecă, șă ăm șjnușă znak dă ănkăjală. † 14 Anume ăm zuve dă sudulală Tira șă Sidonija maj benji ur treșji dă tu! 15 Șă voj ominji dăm Kafarnaum! Pănăm nor voj vic răđika? Ăm podzemlje vic fi arunkac.

16 Șinji gođe auđi pă voj, mă auđi pă minji, a șjinji odbacalești pă voj, pă minji odbacalești, șă șjinji gođe odbacalești pă minji, odbacalești pă Dimizov kari mu mănat!”

Dă șje să nji ănfălușănj

17 Sedamdeset doj učenikur su ăntors ku fălușăjă. Jej ur zăs: “O Domnje, čak șă drașji nji punji ureci ăm numilje ‡ atov.”

18 Jăl lju zăs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor. § 19 Aku punjec ureci! Ju vam dat autoritet să kălkăc pă șarpi șă pă škorpionur * șă ku kutotu pučere pă săla dă dužmanj, † șă njimik nu vic păcă rov. 20 Tot daje nac trăbuji să vă ănfălușac kă duhovur vă punji ureci. Fijec făloș la aje kă numilje avoștri ăs skrișă ăm nor.” ‡

Numa Fișjoru otkrilești pă Dimizov

(Mt 11,25-27; 13,16-17)

21 Ăm ala șas Isus su ănfălușăt ăm Duhu svănt șă u zăs: “Tata, Domnu pă pămănt șă pă nor, ju dov hvală cijă daje kă tu aj askuns eșce dă la mărđoj șă dă la părășjipuc, șă aj arătat alu hej ‘mișj’ § pă pămănt. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

22 Șă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunoști pă Fișjoru șă njime nu kunoști pă Tata, numa Fișjoru kunoști, șă alu heje kari Fișjoru găndēști u kunoști pă Tata.”

23 Atunșje kănd are jej sāngur, Isus su ăntors la učenici aluj șă u zăs: “Blago avovă kă oči avoștri asta veđi! 24 Sigurno mulc proroș șă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej nu putut să vadă, șă să audă șje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

Isus svitești dă maj mari zapovjed

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

25 Șjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskușulaskă pă Isus șă lu ăntribat: “Učitelju șje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeș? Kum ăl pot kăpăta?”

26 “Șje zășji zakonu alu Mojsije? Kum prișjep aje?”

27 U ăntors vorba: “Plași pă Domnu Dimizovu ku tot suflijitu atov, ku dușa ata, ku pučere, șă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji sāngur!”

28 Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, așă fă șă vi kusta.”

† 10:13 Ăm aje kultură, ominji trăbuje să porci colji kari ăs făkući dăm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej șăde ăm šinușă, să areci kă lji žalji, șje u zgreșilit protiv dă Dimizov. ‡ 10:17 Ajișje

“numilje” arată pučere alu Isus șă autoritet. § 10:18 Isus koristilești usporedbă să usporedilaskă kum Dimizov u pobjedilit pă Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit ăm varușur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luvești đos. * 10:19 Șarpilje șă škorpionii ăs metaforă dă relji duhovur. † 10:19 Dușmanu ăj Sotona. ‡ 10:20 Dimizov u skris numilje alor pă skritura ăm nor, a aje značalești

kă jej ari vječni kust. § 10:21 Asta ăj dă ominj kari nari iškulj, ali ăs spremni să apuși ănvăcala alu Isus ka kum kupiji mișj apukă șă slușalești pă hej lu kari lji ănkredii. 10:27 Pnz 6,5 10:27 Lev 19,18

²⁹ Ali kum gânde să areçi kă aj pravedan, lu ântribat pă Isus: “Ali šinji aj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus âm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaș šă lăsat pă drik.

³¹ Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kând lu vâzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parçi. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kând u vinjit pă lokula šă lu vâzut, isto u mers pă alta parçi dă kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kând lu vâzut lu apukat mila dă jăl. ³⁴ Jăl u mers la jăl u vârsat uloj šă vin, šă ju ânvalit ranurlje. Atunșje lu pus pă magar šă lu dus âm fugadov aša su brinulit dă jăl. ³⁵ Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa šjeva ka banji‡ šă u zăs: ‘Je sama dă jăl, šă dakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu šje u čilti, ju kuj plăci razlika kând mă ântorkă âm napoj.’

³⁶ Dă pă gânda la ata šje gândeșc kari dăm eșce tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ațutat?”

³⁷ Jăl u ântors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunșje Isus ju zăs aluj: “Duçi šă fă šă tu isto ka jăl.”

Dă šje trăbă să nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit âm unu sat hundi are mujeri šje să čima Marta kari lu apukat pă jăl âm kasa alji. ³⁹ Marta ave soră šje să čima Marija kari u šăzut la pișjorilje alu Domnu šă punje ureci la kutotu šje jăl svite. ⁴⁰ Ali Marta are âm brigur dă kutotu šje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji sāngur kutotu să poslužulesk? Šjeva zăj să vijă să âm ažuči.”

⁴¹ U Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinuleșc šă či uznemirileșc dă mulci stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminći

(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undată kând Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenci aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ânvacânji să nji arugănj, kum ânvăca Ivan Krstitelj pă učenci aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Kând vă arugăc zăšjec:

‘Tata, la să fiğă svânt numilje atov,

la să vijă kraljevstva ata, ka kum aj pă nor la să fiğă pă pământ!

³ Pita* anostră kari aj âm totă ză, dă nji astăs.

⁴ Šă jartânji grehurlje anoștri,

ka kum noj jartânj alu eje kari greșileșci protiv dă noj.

Nu nji da să kăđenj âm ânșjirkalur.’”

* **10:29** Ali šinji aj susjedu amnjov Asta om gânde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatrulesk pă bližnji amnjov šă să âl plak ka pă minji sāngur?” † **10:33** Samaritanci asre stranci kari židovi lji mărzale. ‡ **10:35** Âm original skrija: “âs doj denarur” * **11:3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mänkari.

Isus nji ānvacā kum sā fijenj ustrajni ām molitvā

⁵ Isus u zās alor:† “Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržjec ām miržuku dā nopči šā āj zāšjec: ‘Urtaku amnjov, dām kečinj tri dāratur dā pitā. ⁶ Urtaku u vinjit dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādānenči.’ ⁷ A jāl ām nontru aj zāšji: ‘O nu mā gnjavali! Uša āj mar ānkujetā, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednastavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā. ⁸ Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā ās urtašj, u fašji aje sā nu sā rušunji.

⁹ Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic afla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. ¹⁰ Kā šjinji gođ sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflā! A šjinji gođ kukunješči aluje ju su dāsvašji.

¹¹ Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu šjeri pešči dali ām lok dā pešči dā šarpi? ¹² Ili kānd šjeri sā āj đe škorpion ām lok dā ov? ¹³ Dakā voj grešni ominj šćijec sā dādec bunji stvarur alu kupiji avoštři, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alu alor kari āl āntrabā!”

Isus u vārljit afarā pā drak ku pučere alu Dimizov (Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatā u vārljit afarā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljit afarā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre āmirac. ¹⁵ A orikic dām jej u zās: “Jāl u vārljit afarā pā drašj afarā ku ažutala alu Beelzebul[‡] princu dā demonur!” ¹⁶ Akulo asre alci kari ānšjirka pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā đe.§

¹⁷ Ali Isus šćije gāndurlje alor, šā lju zās: “Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešči, jej šur uništili familija alor. ¹⁸ Dakā Sotona sā borulešči protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?*, šje rāmānje dām kraljevstva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakā ju vārljesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštři vārlješči isto afarā pā drašj ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. ²⁰ Ali dakā ju māj pā drašji afarā ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Kānd om bālour āj naoružan šā pāžešči kasa hundi kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā. ²² Ali kānd bālour om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om.‡

²³ Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā.§

† **11:5** Isus spunji asta puvešči sā objasnalaskā kā urtaku avostru sā nu vā odbilaskā mar sā vā ažuči dakā avec mari potrebā šā dakā āl āntreb maj mulči rāndur. Aša njiš Dimizov pā noj nu nji odbili, mar nju da dakā unj fi uporni. ‡ **11:15** Beelzebul Beelzebul āj altu numi dā Sotona ili dā drak. Unjer sā skrijā “Beelzebub”. Asta anume značalešči “gospodar dā mušč”, šje značalešči “vladar pā drašj.” Asta numi āj povezano ku numilje dā lažni dimizov “Baal-zebuba” dām Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11:16** Ili “Jej gānde dā la Isus sā areči kā autoritetu aluj āj dā la Dimizov.” * **11:18** Ajišje “Sotona” āj dā rānd dā demonur kari sljedilešči pā Sotona ka pā jāl sāngur. Ku alčilje vorbi: “Dakā Sotona šā članovi dā kraljevstva alor sā borulešči una ku alt kraljevstvo aluj nu su cānje.” † **11:20** žejtu alu Dimizov svitešči dā pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dā Isus kari pobjedilešči pā Sotona šā pā demonurlje aluj. Isus āj bālour om kari je kutoto dā la om bālour. § **11:23** šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā Isus svitešči dā akuljizala dā učenikur kari āl sljedilešči “šjinji gođ nu adušji pā ominj sā vijā la minji sā mā sljedilaskā, lji dušji dā la minji.”

²⁴ Pă lok făr dă apă rov duhu fužji afară dăm om, să lutulaskă* šă să kočī lok să să odmaralskă. Dakă nu află njiš šjefălĵ lok, zăšji: ‘Ju uj meržji âm napoj âm kasa ame dăm ala om hundi am fužjit.’ ²⁵ Kănd draku u vinjit âm napoj u aflat kă aje kasa aj čistilită, šă măturată. ²⁶ Atunšje meržji šă adušji maj šapči rov duhur maj rej dă jăl sāngur, šă jej u vinji napoj âm om šă kustă akulo. Aša alu omula are tari urăt dă kit dăm elši.”

Blagoslovu dă askultălă

²⁷ Kum Isus svite, mujeri âm gărmaďă dă ominj u mužjit tari dăm tot graju šă su apukat să svitaskă: “Blagoslovulită aj aje kari ću purtat âm injimă, kari ću rănjit šă ću păzăt!”

²⁸ Isus u āntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ās eje kari auďi vorba alu Dimizov šă u cānĵil!”

Isus aj maj mari dă Jona šă dă Salomon a tot daje ominji nu punje ureči (Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kănd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus u apukat să svitaskă: “Voj ominj kari kustăc âm asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotă znak,† ali njišĵ šjefălĵ altu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov ćudo pāntru prorok Jona.‡ ³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta âm varuš Niniva, kă Dimizov lu mănat.§ Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pă minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kănva vladale pă pāmănt dă jug âm Seba,† su răďika una šă je u suduli pă heje kari kustă astăš. Je u vinjit dă pă kraju dă svijet, să slušulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aišje aj šjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu găndec să punjec ureči! ³² Âm zuva kănd Dimizov u suduli, ominĵi kari kusta âm varuš Niniva su răďika šă lĵur suduli ominĵi kari aku kustă, kă jej nu sur ānkăjit kănd Jona lĵi propovjedale. A ajišje aj šjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus ānvacă aje aj lumina alu ominj

³³ Isus svitešći: “Njime nu acăcă lampă šă atunšje u punji pă lok hundi nu să veďi ili dăsup košară. Nu, jăl u punĵi âm svijećnjak aša toc u vide lumină kănd vinji âm nontru.‡ ³⁴ Oću aj ka lampa alu telă. Dakă oću atov aj sánătos, atunšje tela ata āntragă u fi âm lumină, ali kănd ci oću bićag, tela ata āntragă aj âm āntunjerik. ³⁵ Bagă sama da aje šje smatralešć kă aj lumina âm ċinji să nu fiĵă făr dă lumină.” ³⁶ Dakă aj āntragă tela ata âm lumină, njiš unu dio dă telă nu aj âm āntunjerik, atunšje aj kutotu âm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

* **11:24** “Lok făr dă apă” svitešći dă lok “lok pust” hundi draku lutalešći. † **11:29** Ku alćilje vorbi: “Jej găndešći dă la minji să fak ćudo ka dokaz, kă ju am vinjit dă la Dimizov.” ‡ **11:29** Jona Jona are prorok âm Stari zavjet (vedi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dă pă tri zălji, vju u vinjit afară dăm injima mari alu pešćilje, ka kum Isus u vinji afară dăm gropă. § **11:30** Alu ominj, kari Jona lĵu propovjedilit jej as re tari rej. Kusta âm Niniva, varuš Asirĵja, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (vedi Jon 3).

* **11:30** Âm original skriĵă: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.” † **11:31** Kraljica dă la Sabe (aku âm Jemen) putuvule pășći 1.500 kilometrur să slušalaskă mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dă Krist (vedi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12).

‡ **11:33** Stihurĵje 33-36 aj metaforă kari Isus svitešći dă ānvacala aluj, aj ka “lumina.” Jăl găndešći ućenici aluj să puĵă ureči šă să djelilaskă ku alci. Jăl svitešći dă ominj kari nu šćĵjă ili nu prihvatalešći ānvacala ka kum jej ar fi âm “āntunjerik”.

*Isus fašji dā njimik pā farizeji šā pā učitelji dā zakon alu Mojsije
(Mt 23,1-36)*

³⁷ Kānd Isus u svätit, unu farizej lu čimat sã mǎnǎnšji la jǎl akasã. Isus u mers, šā u lot lok la masã. ³⁸ Kānd farizeju u vǎzut kã nu šu spǎlat mǎnjilje majnti ka kum aj običaj alu židov, su apukat sã mǎnǎnšji a farizeju su začudulit. ³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cǎnjec kljištaru šã teru čišć, ali pã dã nontru voj šćec pljinj dã pulkučalã šã relji. ⁴⁰ Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šã nutrina?”^{*} ⁴¹ Maj benj dãđec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

⁴² Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãđec desetina dãm tot začinurlje šã povrčur alu Dimizov, a nu bǎgãc sama dã pravdã šã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fašjec, a hajelantã sã nu propustulešć.†

⁴³ Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãšjec lokurlje glavnã pã sastankur ãm sinagogã, šã pozdravalalã ku poštovanje ãm varuš ⁴⁴ Jao avovã, kã voj šćec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu šćijã kã obredno ãs atunšje nečisti.”‡

⁴⁵ A unu dãm učitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Učitelju, kãnd svitešć aša, tu nji vređalešć šã pã noj.”

⁴⁶ Isus u zãs: “Jao šã avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit šje poći om purta, a voj nu gãndec njiš ku žježjitu mik sã ažutãc dã teretula sã dukã. ⁴⁷ Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci šã gãndec kã ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurãt. ⁴⁸ Aša voj svedočulec šã vã slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur. ⁴⁹ Dimizov ãm mudrostu aluj u zãs: ‘Ju uj mǎna pã prorokur šã pã apostolur šã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dã la asta generacijã u fi tražalitã sãnzilje dã la toc proroci kari u fost vãrsãtã dãm elši dã kãnd su stvorulit svetu. ⁵¹ su apuka dã la sãnzilje alu Abel pãnã la sãnzilje alu Zaharija,* kari u fost amurãt ãntri žrtvenik šã ãm svetinja dã Hram. Ju vã zãk: ‘Kã kutotu asta u fi tražalit dã la asta generacijã!†

⁵² Jao avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ãndãrãt čejilje dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sãngur nac mers ãm nontru šã ac sprečilit pã

Š **11:38** Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mǎnjilje ka kum ar trãbuji sã fijã obredno čišć la Dimizov. *

11:40 Isus koristilešći ãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej šje nu prišjepi kã haj šje aj ãm sufljij aj bitno alu Dimizov. † **11:42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaralešć šã alčilje stvarur. ‡ **11:44** Ešće grop as re kapalići ãm pãmãnt hundi morći telurlje as re ãmgrupaçi. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kãnd Židovi umbla sus pã grop atunšje jej as re obredno nečisti. Ešće grop fãšje aje sã fijã aje slučajno. § **11:48**

Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej šćijã dã amuralã dã prorok ali nu osudulešći pã preci daje kã lju amurãt. Ku alčilje vorbi: “ãm lok sã lji osudulec, voj maj potvrdãlec aje šã vã slagalec ku aje”. * **11:51** Abel are elši om kari are amurãt ãm Stari zavjet (Stv 4,1-16) šã Zaharija posljednji om kari are amurãt ãm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštivalešći ãs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokur ãm Stari zavjet, aša farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije nu askulta pã Isus šã nu askulta pã apostolur kari Isus u mǎna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dã kutotu anjilje kãnd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus svitešći dã istina alu Dimizov ka kum ar fi ãm kasa hundi učitelji odbijalešći sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi čejilje sã potã tuna ãm nontru. Asta značalešći kã učitelji nu kunošći benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã ãl upoznulaskã.

alci sã tunji ăm nontru kãnd gãnde.”

⁵³ Dã pã ŝje u fužjit Isus dã pã lokula, učitelji dã zakonu alu Mojsije ŝã farizeji sur ăngãndit sã mergã dã pã jãl sã ăl ispitivãlaskã. ⁵⁴ Gãnde sã ăl apuŝji pã Isus ăm zamkã ŝje ar puće sã zãkã protiv dã jãl numa sã ăl dukã pã sud.

12

Isus upozoravaleŝci pã učenikur (Mt 10,26-27)

¹ Aŝa mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elŝi u zãs alu učenici aluj: “Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas ăj licemjerje.* ² Njimika nuj akupirit ŝje no fi dãskupirit, njiŝ una tajnã kari no fi ŝcutã.† ³ Aŝa dakã ac zãs ŝjeva ăm tunjerik su ŝci ăm luminã, ŝã dakã ac ŝupunjit ŝjeva ăm soba avostrã aje isto u fi mužjit pã krovur dã kãŝ.”‡

Nu vã fiã frikã

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zãs: “Urtaŝji amej lasãcãmã sã vã zãk, nu vã fiã frikã dã eje kari numa vã poçi amurã tela ŝã nu poçi njimika sã vã fakã. ⁵ Ju vuj zãŝji dã ŝjinji trãbã sã vã fiã frikã. Fijã vã frikã dã Dimizov kari poçi sã amori, atunŝje vã poçi vãrlji ăm pakao. Da anume, dã jãl vã trãbã sã vã fiã frikã.

⁶ Nus ŝinŝj (5) vrãbuj vãnduci dã doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime. ⁷ A avovã cak ŝã pãru pã kap vi umãrat.§ Nu vã fiã frikã! Voj ŝcec maj vredni dã gãrmãdã dã vrãbuj.”

Pã pãmãnt trãbujenj sã priznalenj pã Isus

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zãs: “ŝjinji gođ pã pãmãnt mu priznali pã minji ăm nenće alu ominj, Ju Fiŝjoru Omuluj isto uj priznali pã jãl ăm nenće lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pã minji nu mu priznali pã pãmãnt ju muj odreknuli dã jãl la anđeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakã bilo ŝjinji sviteŝci vorba protiv dã minji Fiŝjoru Omuluj aluje poçi fi jirtat; ali dakã ŝjinjiva sviteŝci miŝjunj dã Duhu Svãnt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakã vu aduŝji la sud ăm sinagogur ŝã la poglavicur ŝã vladarur, nu vã brigalec kum ŝã ku ŝje muj branali, ili ŝje sã zãk. ¹² Kãnd u vinji vreme, Duhu Svãnt cu ănvãca ŝje trãbã sã zãŝj.”

Isus sviteŝci alu ominj sã nu fiã pohlepñã

¹³ Unu dãm ominj ăm gãrmãdã u zãs alu Isus: “Učitelju zã alu fračilje amnjov sã sã ămperci ku minji ŝje anj kãpãtat.”

¹⁴ Isus u odbilit ŝã zãŝje: “Omulji, ŝjinji mu pus pã minji dã sudac, sã ămpãrc ăntri voj doj?” ¹⁵ Atunŝje kãnd u svãtit alu toc kutotu, Isus u zãs: “Bãgãc sama ŝã pãzãcãvã dã pulkuçalã! Dakã ŝjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj sigurã bez obzira kã ari kutotu.”

* **12:1** Ka kum kvasu kreŝci ăm alot, aŝa licemjerje kreŝci ăm ăntragã zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pãzãcãvã dã la licemjerje alu farizej, kari ăj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ăm ponaŝanje, utjecaleŝci pã toc, baŝ ka kum kvasu kreŝci am alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duspupira kutotu ŝje ăj askuns. Dimizov u otkrili kutotu ŝje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju ŝje toc askundi”. ‡ **12:3** Kãŝurlje alor ăm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus ŝã ŝãde. § **12:7** Pućenj sã ănkriđenj alu Dimizov. Jãl ŝcijã maj mult dã kit noj ŝcijenj. Nu ŝcijenj cak njiŝ kit pãr avenj pã kap, ali Dimizov ŝciji asta kutotu.

16 Isus u spus maj una usporedbã: “Are akulo om gãzdak fãr dã firi kari ave tãlek šã tãlekula u adus mult plod. 17 Šã jãl šu zãs sãngur aluj: ‘Šje sã fak kã nam dãstul lok sã puj ãndãrãt šje mu kriskut?’ 18 Atunšje, jãl u zãs: ‘Aša uj fašji: Ju uj rãstuna skladišturlje amelji šã uj gradali maj mari, dãstul dã mari sã spremãlesk kutotu šje mu kriskut.’ 19 Šã ju muj zãšji alu duša ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, šã dã mulc ej šje ur vinji. Odmorulešciçi, mãnãnkã šã be, šã ãnfulušešciçi!’

20 Ali Dimizov ju zãs aluj: “Tu omulje fãr dã firi! Mar ãm asta nopci uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dãm stvarurlje šje caj pus ãndãrãt?”

21 Aša pãce omu kari aš akulježi gãzdãšijilje pãntu jãl sãngur, a nu su gãzdašjit ãm oçi alu Dimizov.”

Isus ãnvacã sã nji rãzãmãnj pã Dimizov (Mt 6,25-34)

22 Kapu u zãs Isus alu učenici: “Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dã kustu avostru, šã sã fijec ãm brigur šje vic mãnka, ili sã vã brinulec ãm šje vic ãmbrãka. 23 Daje kã kustu ãj maj vrednã dã kit mãnkarẽ, šã tela maj mult dã kit colu.† 24 Numa ujtãcãvã la gãgãrašc.‡ Jej njišj nu samãnã, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupã, šã tod daje Dimizov lji rãnješci. Nu ššec voj maj vredni dã vraburjljelje? 25 Poçi šjinjiva dãm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakã, nu pućec sã fãšjec niti maj mãkãčelji, adãšje ššec ãm brigur dã kutotu ostalo?”

27 Numa ujtãcãvã la flor ãm telek! Jelji niti sã trudulešci niti fašji colji ali ju vã zãk, kã njiš Car Salomon ãm gãzdãšije alor nu are ãmbrãkat aša mãndru ka florurlje ãm telek. 28 Ali dakã Dimizov dã dastafel mãndremi alu jarbã kari kustã astãš, šã sã bagã ãm fok, kit atunšje maj mult u da jãl avovã. O voj avec mikã ãnkriđalã! 29 Dãm ala rãnd nu vã gãndec šje vic mãnka šã šje vic be. Nu vã uznemirilec! 30 Dã kutotu aje sã brinulešci ominj fãr dã Dimizov. ãngãndecãvã kã Tata avostru dãm nor šcijã šje vã trãbã. 31 Šã anume tražalec kraljevstva alu DimizovŠ elši šã kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikã stadã,* nuc fijã frikã, kã Tata avostru sã ãnfãlušešci sã vã apušji ãm kraljevstva aluj.

33 Vinđec kutotu šje avec šã dãđec alu sãrašj. Aša adunãcãvã tãšc kari nu su puće rupi, šã gãzdãšijã sã vã fijã ãm nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puće vinji, niti gãndašji sã mãnãšji! 34 Daje kã sufljicilje avostru u fi hundi ãj blago avostru.”

Trãbã učenici sã fijã spremni sã ašćepci pã Dimizov (Mt 24,45-51)

* 12:20 “Duša” ãj kustu alu aje osobã. Ku alćilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † 12:23 Daje kã Dimizov vu dat kust, šã telã avostrã, sigurno pućec sã ãnkriđec kã Isus vu da šje vi potrebno dã kust.

‡ 12:24 Hej kari slušalešci pã Isus, jej smatralešci pã gavranur kã ãš fãr dã korist, daje kã Židovi nu puće sã mãnãšji ešce živadur. § 12:31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtãcãvã la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”.

* 12:32 mikã stadã Isus čãmã pã ućenikurlje aluj, stado. Stado ãj grupã dã vašj ili kecur dã kari pastiru sã brinulešci. Ka kum pastiru sã brinulešci dã vašjilje alor, aša Dimizov sã brinulešci dã ućenikurlje aluj. Ku alćilje vorbi, “Nu vã brinulec. Numa daje kã ššec mišj, slabi, ka stado delj mikã, tata dãm nor ju su vãzut dã voj sã kustãc ãm kraljevstva aluj.”

³⁵ Isus u zäs alu učenci: “Fijec spremni dä lukru, la sä fijec opremilicä† sä äm mänjilje avoštři lasä fijä luminjilje acäcači. ³⁶ Aša u fi ka slugurlje kari u ašciptat pä gospodaru aluj sä sä äntorkä dä pä nuntä, spremni sä äj däsväkä kum u kukunji pä ušä. ³⁷ Mändremi alu eje slugur kari u fi skulac, känd u vinji gospodaru! Anume ju vä zäk: Domnu šu punji sängur kintrinca sä lji služulaskä sä lju punji sä šadä la masä sä lju dvoruli. ³⁸ Šä känd u vinji gospodaru äm miržuku dä nopči ili däspru zua sä lju afla aša, mändremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slušulecämä dä asta: ka sä šcijä gazda äm kari šas u vinji lotru, jäl ar päzä sä nar läsa sä äj fijä provalalit äm kasä. ⁴⁰ Voj isto träbä sä fijec spremni, kä ju Fišjoru Omuluj uj vinji äm vremi känd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunšje lu äntribat pä jäl: “Domnu spuj tu asta usporedbä päntru noj učenci, ili äj päntru toc?”

⁴² Isus u zäs: “Šinji äj ala vjernä sä kufiri upravitelj kari äl postavalešči dä gospodar pä kasa, sä äm pravä vremi u da mänkari alu toc äm kasa? ⁴³ Mändremi alu ala sluga kari känd u vinji gospodaru, u fašji aša. ⁴⁴ Dä anume, ju vä spuj kä gospodaru u odredilit alu ala sluga sä vodulaskä ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakä sluga šar zäšji äm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su äntoršji aša päfriš’, sä atunšje sä apušji sä batä pä slugur sä sä be, mänäšji sä sä ambeci? ⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga äm šjas kari nu šcijec. Šä atunšje färd dä milost lu kaznali, ju da sudbinä ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šcijä šje gändešči gospodaru, sä dakä nu fašji sä nu sä pripremilešči dä dolasku aluj, jäl u kápäta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakä sluga nu šcijä voje alu gospodaru, sä fašji šjeva šje zaslužulešči kaznä, atunšje u kápäta pucänji luvalur. Kä alu toc kari mult u fost dat, mult su ašcipta dä la jej, sä alu eje alu kari u fost mult dat äm povjerenje, dä la eje sä maj mult u fi šjirut.”

Änväcala alu Isus u adušji razdor äntri ominj (Mt 10,34–36)

⁴⁹ Isus u zäs: “Ju am vinjit sä värljesk fok dä sud pä pämänt,‡ sä kum aš gändi sä sä apušji sä ardä! ⁵⁰ Träbä majnti sä mä bučez ku mukur. Kum mä mučulesk pä šje aje no tresji! ⁵¹ Gändec kä am vinjit sä vä aduk putuljalä pä pämänt äntri ominj? Nu, ju am adus podjelä! ⁵² Dä doj maj menkulo äm kasa dä šinšj ominj ur fi ämpärcäc tri u fi pä parče ame sä doj protiv dä tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dä fišjoruš, sä fišjoru u fi protiv dä tatusu, mumäsa protiv dä fataš, a fata protiv dä mumäsa, sä sokra protiv dä njivastaš, sä njivasta protiv dä sokräsa.”

Isus lji spunji kä träbä sä fiji spremni känd jäl u vinji napoj (Mt 16,2–3; 5,25–26)

⁵⁴ Kum svite alu gärmadä, Isus u zäs: “Känd viđec njegri oblakur kä sä räđika dä pä more pä zapad, voj odma zäšjec: ‘Astäs u fi plojä’, sä voj šcec u pravu. ⁵⁵ Šä känd sä apukä sä batä väntu däm pustinja la jug, odma zäšjec: ‘U fi zuva

† 12:35 Äm original skrijä: “La coljlje avoštři fijä ljigatä ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovä sä nu lji smetilaskä haljina känd jej lukra. Ku alčije vorbi: “Punjec haljina avosträ ku kurova sus sä fijec spremni sä služulec.” ‡ 12:49 Asta ar pucä sä fijä: 1) Isus u vinjit sä sudulaskä pä ominj, ili 2) Isus u vinjit sä čistilaskä pä ominj kari änkredi, ili 3) Isus u vinjit sä adukä razdor äntri ominj. 12:53 Mih 7,6

tari kaldä', šä äj aša. ⁵⁶ Licemjerilor! Š Voj šćijec sä čitalec znakurlje pä pämänt šä pä nor. Kum dä nu prišjipec šje aku sä dogudulešći!*

⁵⁷ Voj ac träbuji däm haje avostru sä šćijec šje äj benji. ⁵⁸ Däkä šjinjiva či optuzulešći päntu dugu kari nac pläčit šä vä gändešći sä vä adukä la sud, äňšjarkä inka pä kalji sä vij la ligizalä majnti dä sud! Ar puće sä či adukä la sudac, sudacu sä či đe la oficir, šä oficiru či poči bägä äm čemicä. ⁵⁹ Ju vä zäk, kä akulo vi träbuji sä rämaj päň šje no fi pläčit toc banji.”†

13

Isus čamä sä nji äňkäjenj ku maj majnti

¹ Pä aje vremi orikic däm regija Galileja ur vinjit la Isus šä jur spus dä Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pä jej sä lji amori känd jej prinosule žrtvur alu Dimizov äm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zäs: “Voj gändec kä Galilejci äs maj grešni dä bilo kari alci Galilejc, numa däm ala ränd kä ur päčät jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šä punjec ureči! Däkä nu vic äňkäji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šä gändec voj kä eje osamnaest lumi kari ur fost amuráč känd u kážut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj äm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakä nu vic äňkäji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dä neplodnä smokvä spunji kä avenj pučän vreme sä nji äňkäjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbä: “Are akulo unu om kari ave sämänat äm vinograd ljemn dä smokvä šä jäl tot vinje šä sä ujtä däkä äj plod pä ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šä aša u zäs alu omula šje lukrä äm gard: ‘Ujtäči ajišje! Kä mar tri aj mä ujtä pä ljemnusta sä afli plod šä nikad nu am aflat njimik. Tajäl ändärät! Adäšje ar čälti pämäntu?’

⁸ Pä aje, omu šje lukra äm gard u zäs: ‘Domnu, lasä maj unu aj sä fijä. Ju uj kapali pä längä jäl šä uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Däkä nu, poc sä äľ taj ändärät.’”

Isus pä zuva dä sämbäta iscjelilešći

¹⁰ Pä zua dä sämbäta, Isus änväca äm una dä sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dä rov duh äm je kari izazavale bičišug. Je are apljikatä žjos šä nu sä puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šä ju zäs: “Mujeru, slobodnä ješč däm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mänjilje aluj pä je, šä je däň turdatä su uspravali šä su apukat sä đe hvalä alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dä sinagogä are mirgiš daje kä Isus u äňtrimatu pä zuva dä sämbäta šä jäl su äntors la eje ominj šä u zäs: “Äs šinšj (6) zälji äm una sämptämäna hundä träbä sä lukri! Dakä gändec sä fijec säňatoš hajde pä una däm elje zälji, a nu pä sämbäta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zäs: “Licemjerilor! Voj fišjec känd dážljägec pä vašjilje šä pä mägarä avoštri pä zuva dä sämbäta šä lji dušjec la apä? ¹⁶ Ali asta mujeri, sämäncä alu Abraham, kari Sotona u cäntu ljigatä osamnaest ej šä nar ave pravo sä fijä dizljigatä däm ala ränd kä pä zuva dä sämbäta?” ¹⁷ Pä asta, toc

Š **12:56** Licemjerilor Eje ominj äs re kufir sä prepoznulaskä znakovur kä vinji ploje ili kä u fi tari kald. Ali jej u odbilit sä priznalaskä kä čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratä kä jäl äj ala pä kari Dimizov lu mänat sä spasalaskä svetu. * **12:56** Ku alčilje vobri: “Anume sigurno ac träbuji sä prišjipec šje značalešći šje Dimizov u fäkut päšči minji äm ešče zälji!” † **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporedbä sä lji đe upozorenje kä toc ar träbuji sä sä pomirilaskä ku Dimizov majnti dä šje vinji sud pä jej.

eje kari sã protivile as re rušãnac. Toc alci ãm gãrmadã sur ãnfãlušãt la toçi mãndri šã bunji stvarurlje šje Isus fãšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari krešci ka kvasu kari sã širilešci (Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Isus u ãntribat: "Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sã usporidãlenj? ¹⁹ Kã kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušicino sãmãnca kari ãj tari mikã pã kari om u lotu šã u sãmãnat ãm gardušã šã u krešci šã u fost mari ljemn šã vrãbujilje u fãkut skujbur ãm granur."

²⁰ Jarã u ãntribat: "Ku šje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov?"

²¹ Kraljevstvo alu Dimizov ãj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã, * aša kutotu sã sã potã rãdika."

Isus nji ãnvãcã kã ãj teško sã tunãnj ãm kraljevstva alu Dimizov (Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

²² Isus putuvule ãm Jeruzalem, prošule ãm mulci varušur šã satur šã pã akulo ãnvãca ²³ Atunšje šjinjiva lu ãntribat pã jãl: "Domnu u spasali Dimizov çar pucãnj ominj?"

Šã Isus u zãs alor: ²⁴ "Uša dã nor ãj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ãm nontru. Ju vã pot zãšji kã mulc ur ãnšjirka sã tunji ali nor puçe. ²⁵ Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riðika šã u ãncižji uša atunšje. Voj pã alta parci vic apuka sã kukunjec šã vic aruga: 'Domnu, dãsvã pãntru noj.' Šã vorba aluj u fi: 'Ju nu šcuv dã hundi šcec voj.'

²⁶ Voj vic apuka sã zãšjec pã aje: 'Ali noj anj but šã anj mãnkãt ku çinji kãnd ãnvãcaj pã ulicurlje anoštri.'

²⁷ Šã jãl u zãšji maj undatã: 'Ju vãm zãs kã nu šcuv dã hundi šcec.† Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!'

²⁸ Da akulo vic plãnžji šã vic kãrcãji ku ðinci šã vic fi mirgiš kãnd vic viðe pã Abraham, Izak šã pã Jakov šã pã toc proroci ãm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã. ²⁹ Šã eje kari ur šãðe la masã pã nuntã ãm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dã pã Istok, Zapad, Sjever, šã dã pã Jug.‡ ³⁰ Bãgãc sama kã orikic kari ãs aku maj pucãn važni ur fi maj mar, a hej kari ãs aku maj mar ur fi maj mišj."§

Isus plãnžji pã Jeruzalem (Mt 23,37-39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ãm aje ista zã, sã ãl ãmpurušjaskã. Šã ju zãs: "Herod gãnðešci sã çi amori. Dãm ala rãnd lasã lokusta šã duçi pã altu lok."

³² Isus u ãntors vorba: "Dušjecãvã šã zãšjec alu liscurljelje:* 'Ju mãn pã drašj afarã šã ozdravalaskã pã biçež. Ju uj fašji aša astãs, šã mãnji šã tek ãm treça zuva uj zavãršãli.' ³³ Ali ju trãbã sã fjuv pã kalje astãs, mãnji šã treça zuva, izgledalešci kã nu slobot proroku sã mori afarã dãm Jeruzalem.

* **13:21** ãm original skrijã: "tri merur" kari ari 40 mila. † **13:27** nu šcuv dã hundi šcec Ku alçilje vorbi: "Njiš urtašji njiš njamu nus çimac pã gozba ame." ‡ **13:29** Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej ãs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljuçeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toçi lokurlje dãm svet ur fi ukljuçeni ãm kraljevstva alu Dimizov.

§ **13:30** ãm original skrijã: "Zadnji ur fi elši". "Elši" predstavljãlešci važnost šã çast. Ku alçilje vorbi: "ur fi najvažnji ... ur fi mišj važni", ili: "Dimizov u poçastali ... Dimizov lju rušuna". * **13:32** liscurljelje ka lisa are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šã kukavicã.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc șă aj vărľjit petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kiči rändur am gändit să branalesk pă kupiji atej ka gäjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu gändec! 35 Ujtăci aku! Kasa ata aj lăsată sängură golă.† Šă nu mic vide păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fiĵă kari vinji âm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

1 Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta šă jej să uĵta pă jăl tari ku sama.* 2 Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenče aluj. 3 Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?” 4 Jej tășje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat să fugă. 5 Isus lju ăntribat: “Dăkă šjinjiva dăm voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut âm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sămbăta?” 6 Pă aje, jej nu puče să uništilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

7 Isus u băgat sama kum gošci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj âm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej: 8 “Kănd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puče să vi čimat pă šjinjiva maj važni dă voj pă ala lok. 9 Domačinu ar puče să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elși lokusta aj păntru jăl’, šă atunšje tu ješč âm rušanji. Vi trăbuji să či dušj pă zadnji lok.

10 Aša kănd ješč čimat, duči šă akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puče să vijă šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj âm sus.’ Atunšje âm asta slučaj tu vi puče să aj maj mult poštovanje âm nenče alu urtašji atej šă gošč. 11 A tot omu kari să rădika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rădikac.”

12 Su ăntors la Domačin šă Isus u zăs: “Kănd pripremilešč večeră nu čima numa pă urtašjic, ili pă fracic, ili pă njamuc ili pă găzdašj susjedur, kă jej sigurno čur čimači pă činji isto šă aša cu fi ăntors. 13 Maj benji kănd fašj feštă čamălji pă sărašj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poči ăntoršji ali Dimizov ču nagradali âm nor pă zuva dă uskrnuče dă pravedni ominj.”

Isus svitešci dă mari feštă âm kraljestva alu (Mt 22,1-14)

15 Kănd unu dăm ominjije la masă u auzăt, Jăl u zăs: “Blagoslovulit aj ala kari u mănka pită âm kraljestva alu Dimizov!”

16 Isus u ăntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumı are čimat akulo. 17 Mar apropı dă večeră sluga u fost mănat la gošč să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu aj spremno!’ 18 Ali jej toc dăm jej sor apukat să aš aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerči.’ 19 Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinšj

† 13:35 Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl aj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zašitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uništili Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). 13:35 Ps 118,26

‡ 13:35 Isus su ăntoršji âm napoj pă pămănt. Atunšje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl aj Mesija. * 14:1 să uĵta pă jăl tari ku sama gănde să vadă dakă âm poči optužili dă šjeva kă aj duvină.

(5) perec dă bikan șă trăbă șă mă dukă șă ănșjerkă. Mă arogă la činji, șă zășj sãm jerçi.' ²⁰ Treçi om u zăs: 'Ju baș mam ănsurat șă dãm ala rãnd nu pot vinji.'[†]

²¹ Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj șă ju spus kutotu. Asta lu mirgișit pã gazda șă jãl u zãs alu sluga aluj: 'Ăngribeșçiçi, duçi pã ulicur șă ăm centru dă varuș șă adãlji pã sãrașj, ulož, invaliz șă pã orb șă vijã.' ²² Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunșje ju zãs gazda alu sluga: 'Aku duçi ăm kot pã ulicur șă čamã* șă fã șă vijã, aša șă fijã kasa ame umpljitã. ²⁴ Kã njișj unu dãm eje elși kari asre čimac nor gusta dãm večera ame.'"

Učenci ar trãbuji șă fijã tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj ăl sljedile pã jãl. Isus su ăntors ăm napoj șă u svãtit alor: ²⁶ "Bilo šinji dãm voj kari plașji maj tari^Š pã tatusu pã mumãsa pã bãșãcaș, pã kupijiș pã fracj șă pã sorãljeș șă čak pã kustu aluj maj mult dă kit pã minji, nu poçi șă fijã učeniku amnjov. ²⁷ Dakã šjinjiva gãndeșçi șă fijã učeniku amnjov, trãbã șă dukã krușje aluj șă mă sljedilaskã șă șă fijã spremni șă mori pãntu minji."*

²⁸ "Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndeșçi șă fakã toranj, nu ac șãde elși žjos șă șã viđec dakã avec dãstul banj șă ăl fãșjec do kraja tornjula? ²⁹ Inãce ar puće șă fașj temeljurlje șă hej șje șă ujtã la voj șar puće fașji šufã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj șă zavrșãlec. ³⁰ Jej ur zășji: 'Asta om su apukat șă gradalaskã ali no putut șă zavrșãlaskã!'

³¹ Ili ka kum kralju su spremili șă mergã ăm bãtajã ku altu kralj. Šã șã nu šadã elși șã șã gãndaskã dakã ku zeșji (10) hiljada dã kãtãnj poçi șă ăl savladalaskã ku protivnikuș kari ari doj speșj (20) hiljada? ³² Atunșje dakã nu poçi șã ăl savladalaskã u mãna pã pregovarač kitã ăj inka neprijateljlu dã parçi șă ăntrebi dã uvjetur dã putuljalã. ³³ Šã aša toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu šje avec, nu poçi șă fijã učeniku amnjov."[†]

Učenci alu Isus ăs ka sare

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Isus u zãs: "Sari ăj bunã stvar ali dãkã perđi izu, ku šje poc ăntorșji bãlureme? ³⁵ Nuj bunã atunșje njiș dã pãmãnt njiș dã šrot. Lume numa u vãrljeșçi ăndãrãt. Punjec ureçi voj kari avec ureçi șă auzãc!"

[†] **14:20** Eje ominj kari as re čimac pã nuntã jej fișje dã njimik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar šcje, a kãnd u vinjit vreme șă vijã, jej ur izmislilit mișjunj, șã izgovorur. Adãșje šjinjiva ar trãbuji șă kumpiri telek kari nikad no u vãzut ili șã kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trãbuji șă rãmãji cjele vrijeme akasã șã fiji ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor, dã familja alor maj tari dã kit dã gospodaru. Isus u upozorulit kã banji, udvaru șã familija nu slobud șã fijã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 dos). † **14:23** ăm kot pã ulicur ăm original skrijã: "pã kalji ili la ogradã" **Š 14:26** ăm original skrijã: "Dakã šjinjiva vinji la minji la nu mrzãleșçi pã tata aluj nu poçi fi učeniku amnjov". Ajișje ăj "mrzãlalã" preuveličavanje dã pučan ljubav kari ominji ar trãbuji șã areçi numa alu Isusu. *

14:27 Isus nu zășji kã krșćanu ar trãbuji șã fijã pã krușji. Rimljani stalno mãnã pã ominj șã dukã krușje aluj majnti dã kit as re sus pã krușji șã fijã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã značaleșçi kã jej trãbã șã șã pokorulaskã la Dimizov șã fijã spremni șã patalaskã numa șã fijã učenici alu Isus. † **14:33** Benji ăj șã gãndeșçi șã fijã učeniku alu Isus, ali dakã šjinjiva gãndeșçi șã sljedilaskã pã Isus a șã nu dukã krușje aluj, șã șã nu odbacalaskã kustu, jãl ăj fãr dã korist ka graditeljlu kari nu putut șã zavrșãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut șã pobjedilaskã.

15

*Usporedbă dă birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)*

¹ Pălângă Isus su okupulit tari mulc carinici șă tari mari greșnici să puja ureci la vorba aluj. ² Farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat să al gumunjaskă, șă jej zășje: “Asta om să družulești ku greșnici, șă mănănkă ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbă: ⁴ “Dakă šjinjiva dăm voj ari sto birș șă să perdi una dăm jelji, nac lăsa pă eșce devedeset devet am pustulot, † șă ac meržji dă pă aje una su kutăc păn sje nac afla? ⁵ Šă kănd vic afla, aj dușji pă umirilje ku fălușăjă. ⁶ Atunșje ac meržji akasă, vic čima pă urtașjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcāvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’ ⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ankăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ankăjală, aša jej gănde.”‡

Usporedbă dă banji pirdut

⁸ Isus maj zășji: “Ili haj să zăšenj kă una mujeri ari zeșji (10) banj dăm arzjintš să atunșje unu dăm jej perdi. Nu acăcă lumina șă mătura podu șă u kuta banj, păn sje nu află? ⁹ Šă kănd u afla banj dăm arzjint părdut, je šu čima pă urtașjilje alji șă pă susjedurlje una, șă u zășji: ‘Ănfălușăcāvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zășji kă aj isto aša antră anđelji alu Dimizov. Dakă să ankăjești unu greșnik, jej să anfălušești.”

Usporedbă dă fișjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fișjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio sje am pripadalești.’ Aša tata aluj u ampărcăt kutotu sje ave antri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fișjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu sje ave șă su pus pă kalji să mergă dăparci șă akulo u čiltit kutotu sje ave, čilte făr dă gănd. ¹⁴ Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundi are jăl, șă su aflat am sărășijă. ¹⁵ Aša u mers la unu om am pământula kari lu mănāt am telek să aj rănăškă porșji.* ¹⁶ Aluj ji are aša fomi dă šu kvinjit să mănășji dăm ha sje† mănka porșji, șă njime nuj dăde njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit am fir. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur șă jej ari um boglă dă mănkaru a ju ajișje mor dă fomi! ¹⁸ Ju muj skula șă uj meržji la tata amnjov șă ju zășji: ‘Tata amnjov, ju am zgřeșilit protiv dă činji, șă alu Dimizov am nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fișjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

* **15:2** șă mănănkă ku jej Farizeji nu mănka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogă, aje are kum su spăla, desetina, kum u mănka šjeva ka mănkaru. Alor lji are frikă kă Farizeji păntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku dăsvăkut hundi as re birkur. Dă apropi as are alci pastirur kari lji paze. ‡ **15:7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ankăjală Isus koristilești šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ankăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndești kă voj șcec pravedni șă kă nu trăbă să vă ankăjec.” § **15:8** Am original skrijă: “deset drahmi”. Atunșje una drahma are una dnevnica. * **15:15** Zakonu alu Židovur zășje kă porșj as nečistă Životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănășji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzăle porșj. † **15:16** dăm ha sje Am original skrijă: “Ijuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari krești pă ljemnu dă rogač.

²⁰ Atunšje su skulat ša u mers la tatusu. Ali mar känd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu vâzut ša lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ângărgăjet ša âl surătat tari. ²¹ Fišjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am zgřešilit protiv dă činji ša alu Dimizovu âm nor. Ju nu mes maj mult vredan sâ fjuv čimat fišjoru atov.’

²² Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš ša aflăc maj bunji colji ša punjec pă jăl, dădecăj virigă[‡] dă măna aluj, ša cipiliš dă pišjorilje aluj. ²³ Ša apukăc pă maj mändru rănjită vakă ša amurăcu, atunšje lasă sâ mănănj ša sâ fijenj faloš. ²⁴ Adăšje? Dăm ala ränd kă astăs fišjoru amnjov are mort, a aku kustă âm napoj! Jăl are pirdut ša aku su aflat!’ Aša jej sur apukat sâ sâ ânfălušaskă.

²⁵ Maj bătărn fišjor are âm telek. Jăl vinje akasă ša kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puče sâ audă muzikă ša žok. ²⁶ Aša u čimat pă unu dăm slugur ša u ântribat šje âj aje. ²⁷ Ša ju spus: ‘Fračitu atov su ântors akasă ša tatusu u amurăt maj mändră rănjită vakă dăm ala ränd kă su ântors sänătos!’

²⁸ Ali jăl are mirgiš ša nu gănde sâ tunji âm nontru. Ša aša u mers afară, a tatusu sâ aruga la jăl sâ vijă âm nontru. ²⁹ Ali jăl u ântors vorba alu tatusu: ‘Numa găndešciči kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, ša uvek am făkut šje maj zăs ša tot nu maj dat njiš mikă kecă sâ pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali känd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj ša amor rănjită vakă pântru jăl!’

³¹ Tatusu u zăs aluj: ‘Fišjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, ša kutotu šje am ju âj atov. ³² Isto aša benji âj aku sâ slavalenj ša sâ nji ânfălušanj kă astăs fračilje atov are mort ša su ântors âm kust âm napoj, ša jăl are pirdut ša aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ânvacă kum sâ koristilenj găzdăšije mudro ša đirept

¹ Asta uspredbă isto Isus u spus alu učenici: ‘Are om găz dak kari u dat lukru alu unu upravitelj, ša ju fost spus aluj kă upravitelju čăltešci ša răsăpă găzdăšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pă jăl ša ju zăs: ‘Šje âj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: ‘Šje sâ fak, aku känd gazda je ândărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri sâ kapalesk? U fi rušanj sâ mă duk sâ kuldujesk. ⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dă känd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat âm benji la kăšălje ominjistora.*’

⁵ Aša jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kici unu. Jăl u ântribat pă elsi om: ‘Kit ješč dator alu gazda amnjov?’ ⁶ Jăl u ântors vorba: ‘Sto bačvur[†] dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šáz žjos, jec računu ša pă friš skrijă pedeset.’

⁷ Ša jăl u ântribat pă altu om: ‘Kit ješč tu dator?’ ‘Sto merur[‡] dă pšenică.’ Ša jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu ša skrijă osamdeset.’

[‡] 15:22 virigă Viriga âj znak dă čast ša dă autoritet. [§] 15:22 ša cipiliš dă pišjorilje aluj. Känd porc sandalur aje arată kă ala om âj slobodan a nuj rob. * 16:4 uj fi apukat âm benji la kăšălje ominjistora Asta značalešci kă alci ominj cu da lukru, ša alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. [†] 16:6 Sto bačvur Âm original skrijă: ‘Sto bata’. Aje are oko 3.000 litara. [‡] 16:7 Sto merur Âm original skrijă: ‘Sto kôrova’. Aje are oko 20.000 kilograma.

⁸ Atunšje gospodaru u ämãrit pã nu ðirept upravitelj kari äm oçi aluj nu are bun upravitelj, kã u arãtat dãstafelã mãrðuljiãã kari nuj bunã. Asta aratã, kã ominji dã asta svet[§] äs maj mudri äm stvarurlje alor dã kit dã ominji dã luminã. * ⁹ Šã ju vã zãk: ‘Koristilec gãzdãšije šje fužji daje kã äj nepravednã ku aje vã fãšjec urtašj pã lãngã voj, aša kãnd nu maj u fi gãzdãšijã, atunšje voj vic fi apukac äm nor dã erikeš.†

¹⁰ Ala kari äj vjeran äm maj mišj stvarur, äj isto aša vjeran äm stvarurlje mar; šã ala kari nuj vjeran äm stvarurlje mišj äj isto nu vjeran äm stvarurlje mar. ¹¹ Šã aša dakã nac fost vjerni äm svetovno gãzdãšijã šjinji vu änkredi ku pravã gãzdãšijã sã upravljalec? ¹² Šã dakã nu šcijec upravljali ku altora benjlje, šjinji vu da aje šje pripadalešci avovã?

¹³ Njiš una sluga nu poçi sã služulaskã pã doj gazdur dãm turdatã, kã pã unu u zamrzãli a pã altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pã halalãnt nu u puçe viđe äm oç. Nu puçec služuli šã alu gãzdãšijã šã alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dã banj, šã jej su apukat sã äš fakã šjuf. ¹⁵ Atunšje Isus u zãs: “Voj vã fišjec pravedni äm oçi alu lume, ali Dimizov šcijã sufljičilje avoštiri. Šje lume tari cenilešci, skãrbã äj äm nençe alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šã kraljevstvo alu Dimizov (Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zãšji: “Zakonu alu Mojsije šã kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pãn šje no vinjit Ivan kari buçuza šã dã atunšje spunje Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov a noj trãbujenj sã nagovurelenj sã mergã äm kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu znaçalešci kã zakonu alu Mojsije nuj äm. Majnti u trešji noru šã pãmãntu, kitã sã propadalaskã zakonu ili sã kadã una slovã dãm zakon.

¹⁸ Kari sã lasã dã la bãšãcaš sã sã änsori ku alta bãšãca fašji preljub. Šã tot omu kari u änsura pã mujeri kari äj lãsatã dã la bãrbat isto fašji preljub.”

Usporedbã dã om gãzdak šã dã Lazar

¹⁹ Isus zãšji: “Are om gãzdak kari sã ämbrãka äm colji skumpi‡ šã äm totã zã mãnka skumpã mãnkari. ²⁰ Akulo are isto aša om sãrak kari sã çima Lazar kari are astupat ku çirevur pã jãl šã are pã košci la uša la ala gãzdak. ²¹ Jãl äš kivinje sã fijã rãnjit ku mrvicurlje šje kãðe dã pã masa alu omuluje gãzdak. Kãnji delj divljã çak vinje la jãl šã äj ljinže çirevur. ²² U vinjit vreme kãnd u murit kuldužu, šã andejji lor dus äm bracã la Abraham. § Omu gãzdak isto u

§ **16:8** ominji dã asta svet Asta äj dã ominj kari äs ka nu ðirept upravitelj kari nu kunošci pã Dimizov. Ku alçilje vorbi: “Ominji dã asta svet ili svjetovni”. * **16:8** ominji dã luminã “Lumina” asta svitešci dã Dimizov ili dã ðirept ponašalã. Ku alçilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustã äm svetlã”.

† **16:9** voj vic fi apukac äm nor dã erikeš. Asta znaçalešci kã Dimizov äj zadovoljan kã koristilec banj sã ažitãc alu ominj ili alu urtašj kari ažitãc. Dimizov šã andejji vu ašçipta äm domu alor äm nor.

‡ **16:19** Äm original skrijã: “kari sã ämbrãka äm ljubiçastã mãndri colji”. Ljubiçastã farbã šã tkaninã dãm mãndru lan as re tari skumpi. § **16:22** äm bracã la Abraham Äm original skrijã: “pã çeptu alu Abraham” ili “äm bracã alu Abraham”. Asta svitešci kã Abraham šã Lazar as re una lãngã alt pã aje feštã, pã grçi stil kãnd mãnka pã feštã. Fãlušãjã äm nor are mulçi rãndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum äj feštã.

murit ša u fost ăngrupat. ²³ Ǽm mari mukă ăm podzemlje, * găzdaku su ujtat sus ša u văzut pă Abraham dă dăparci ša pă Lazar kari are lăngă Abraham.

²⁴ Šă jăl u plăns ăm mužjală: ‘Tata, Abraham fijăc milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl šă ăntupaskă žježjitu ăm apă šă sām răšjaskă ljmiba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.’

²⁵ Abraham u ăntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trăbă să či ăngăndešc dă aje kănd arej pă pământ tu avej mulci bunji stvarur, kănd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jăl ăj aku ăm utjehă, kănd ješc tu ăm mukă. ²⁶ Šă dă kutotu asta, ăntri noj šă ăntri voj ăj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poči, šă njiš njime nu poči dă la voj să vijă la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are găzduk u zăs: ‘Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!’

²⁹ Abraham u ăntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puja ureci la jej!’

³⁰ A jăl u zăs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă šjinjiva dăm morc, šă jej sur ănkăji.’

³¹ Abraham u ăntors vorba: ‘Dakă no punji urece la Mojsije šă la prorokur, nur ănkredi njiš să să skolji šjinjiva dăm morc.’”

17

*Kum să jărtenj šă să fijenj vjerni sluga
(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)*

¹ Isus u zăs alu učenici aluj: “Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mlin ljigată la găt šă să să vărjlaskă ăm apă, dă kit să puji pă grehur pă hej mišj. ³ Fijec ăm samă! Dakă fračitu ac vitešci ămpurišešcil; atunšje dakă su ănkăji, jartăj. ⁴ Makar să zgrešilaskă protiv dă činji šapci (7) răndur ăm una ză, dakă vinji la činji šapci (7) răndur să priznalaskă dă aje šje u făkut, jartăj.”

⁵ Apostolu u zăs alu Domnu: “Dănji maj mult ănkriđală!”

⁶ Domnu anostru u ăntors vorba: “Să vi avut ănkriđală makar aša dă mikă ka sāmănca dă gorušičino zrno voj ac puce zăšji alu ljemnusta: ‘Skočiči dăm vănj šă sāmănăci ăm more!’, šă voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dăm voj zăšji alu sluga aluj, dă pă šje u lukra ăm telek ili paze pă biršj, să ac zăkă kănd vinji dăm lukru: ‘Hajd jec lok?’ ⁸ Mar ju zăšji am lok dă aje: ‘Duči šă fă šjeva dă mănkat, ščimbăc coljlje, šă aščaptămă să mănănk šă să bjov, dă pă aje poc tu să šas šă să mănăšj!’ ⁹ Šă ar kăpăta sluga šjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu. ¹⁰ Šă voj isto făšjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zăšjec: ‘Noj šcenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ăs zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šă Galileja. ¹² Are aje să tunji ăm unu dăm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparci ¹³ šă ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!”

* **16:23** podzemlje Ǽm original skrijă: “Had”. Numurlje “Had” šă “Seol” k koristile ăm Biblijă kum ăj morce šă lok hundi duša alu ominj fužji kănd jej mori.

14 Känd u vžut pä jej, Isus u zäs: “Dušjec ša arätáčävã la pop sä vadã dakã ščec sãnätoš.” Jej lur pus urecí, ša pä kalji jej ur fost čistilic.

15 Atunšje unu dãm jej känd u vžut kã u fost čistilit su äntors äm napoj ša dãm tot graju slavale pä Dimizov. 16 Jãl u kãzut žjos pä ubrazu la pišjorilje alu Isus ša ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u äntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundï äs heščelanc novã (9) ominj? 18 Nu su äntors njime äm napoj sä đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” 19 Atunšje jãl u zäs: “Skolãci ša dući pä kaljec. Änkričãla ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov äj dapropi (Mt 24,23-28, 37-41)

20 Kum u fost äntribat dã la farizeji känd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u äntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sä potã ominji sä promatralaskã dã pä znakovur. 21 Aša lume sä nu potã sä žãkã: ‘Ujtãci! Ajiše äj.’ Ili: ‘Akulo äj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov äj äntri voj!”

Isus spunji kã u vinji äm napoj

22 Jãl u zãs lu učenici aluj: “U vinji vremi känd vic kivinji sä viđec una dãm žãljiljelje känd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrã no fi ispunulitã. 23 Orikić ur zãšji: ‘Ujtãci akulo äj! Ajišje äj!’ Nu fužjec äm njikere nu vã maknalec! 24 Känd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dã svetlã svitlãžãnt dãm unu kap dã nor pãn la altu kap dã nor. Aša u fi ša ku Fišjoru Omuluj äm zua aluj. 25 Ali majnti dã aje, ju trãbujesk sä patalaskã mult ša ju uj fi odbacalit dã la asta generacijã.

26 Kum are äm žãljilje känd Noa kusta, aša u fi äm žãljilje känd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. 27 Atunšje jej mãnka ša bije, sä änsura ša sä ämirita pãnã äm zuve känd Noa u tunat äm arkã. Ša poplava u vinjit ša u uništilit pä toc kari nas re äm arkã.

28 Isto aša are äm žãljilje känd Lot kusta. Jej mãnka ša bije, kumpãra ša vinđe, ša sãmãna ša gradale. 29 Ali pä zuva šje Lot u fužjit dãm Sodoma u kãzut fok ša sumpor dãm nor ša u uništilit pä jej toc. 30 Isto aša u fi dãm turdatã pä zuve känd ju, Fišjoru alu Omuluj muj äntoršji. 31 Dakã äj äm aje zuva omu pä krovuš dã kasa* a stvarurlje aluj äs äm kasa, nu mergã žjos dã pä jelji sä äš je ku jãl. Isto aša dakã äj om äm telek, nu mergã akasã. 32 Ängãndecavã dã bãšãca alu Lot šje ju su dogodulit!† 33 Šinji gođe äňšjarkã sä äš spasalaskã kustuš ala lu perđi a kari lu perđit ala u ave kust. 34 Äm aje nopći ju vã spuj ur fi doj ominj äm ista pat ša unu dãm jej u fi lot, halalãnt u fi lãsat. 35 Dovã mujer una ur meljali fãn, ša una u fi lotã, hajelantã u rãmãnje.” 36 ‡

37 Učenici ur äntribat pä Isus: “Hundï u fi aje Domnu.”

Jãl u odgovorulit: “Hundï äs ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

17:26 Stv 19,1-29   17:28 Stv 19,1-29   * 17:31 Krovurlje alor as re ravnã a ominji puće sä umblji sus ili sä šadã.   † 17:32 Je su ujtat äm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dãm Sodoma.   ‡ 17:32 Stv 19,16   ‡ 17:36 Orikić rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra äm telek ša unu u fi lot, halalãnt u rãmãnje.”   § 17:36 Mt 24,40   § 17:37 Känd ominji veđi pä lešinarur kum äs una, jej ščijã kã akulo äs ominj morc. Aša toc u šči känd u vinji sudu alu Dimizov.   ¶ 17:37 Job 39,30

18

Usporedba dă sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba să areci alu učenikur kă om ar trăbuji uvjek să să aroži să nikad să nu odustulaskă. ² Jăl u zăs: “Ăm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiš nu să brigale dă njime šje jej zăšji. ³ Šă akulo are una vădojă ăm varušula kari stalno vinje akulo la jăl, šă să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’ ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndăskă:

‘Nu am njiš šefălj frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inače mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs săngur aluj sudacu hamiš?” ⁷ Šă atunšje nu da Dimizov điriptaci šă zaštită alu lume akuljesă aluj kari plănži la jăl zuva šă nopce šă jăl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptaci šă ku zaštită pă friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravrednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku mărznjă. ¹⁰ Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dăm jej are farizej, šă altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šă u zăs asta aruguminici păntru dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovă răndur pă săptămănă; dov desetina cijă dă kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pă haje parci, u rămas dă parci, šă nu su ăndura să răđiși očiš ăm nor, numa ăš băče čeptu dă žalji šă zăšje: ‘Dimizolje aj milă dă minji grešnik!’ ¹⁴ Ju ăc zăk kă ala poreznik u mers akasă opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

Isus blagoslovulešci pă kupij
(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šă pă mišj kupijiš, să pujă Isus mănjlje pă jej să lji blagoslovulaskă. Ali kănd ur văzut aje učenici jej ljur svătit să ăj đe uđină. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jăl šă u zăs: “Lasălji pă kupiji să vijă la minji šă nu lji branalec, kă kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vă zăk: ‘Kă kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško ăj alu găzdašj să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pă Isus: “Bun Učitelju, šje trăbă să fak să kapăt kust dă erikeš?”

* **18:6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăcăvă šje jăl u odlučilit!” † **18:17** Dimizov zahtijevalešci dă la ominj să apuši vlast dă la Dimizov ku pouzdanje să ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god găndešci să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trăbă să apuši ku pouzdanje šă ku poniznost ka kupilu.”

19 Ju zäs Isus aluj: “Adäšje mä čem pä minji bun?† Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovjedurlje alu Dimizov šćijä: ‘Nu fä preljub’, ‘Nu amurä’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli äm mišjunä’, ‘Poštivälešćic pä tatusu šä pä mumäta.’”

21 Jäl zäs: “Da šä asta am päzät däm tänjireme ame.”

22 Känd u auzät Isus aje, jäl ju zäs: “Ali ac ibizešći una stvarä: dući šä vindic kutotu šje aj, ämparcä banji alu särašj, šä tu vi ave gäzdäšijä äm nor. Atunšje hajd šä sljedilešćimä pä minji.” 23 Ali känd u auzät aje, tari su äntristat kä jäl are gäzduk ša nu gände kutotu sä vändä.

24 Känd u väzut Isus kitä dä tari su razočaralit, jäl u zäs: “Kitä dä grov äj dä eje kari äs gäzdašj sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri äj alu devi sä tunji pä m urečilje dä ak, dä kitä alu gäzduk sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov.”

26 Hej šje punje ureći ur zäs pä aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”Š

27 Isus u äntors vorba: “Šje äj nemoguće alu om, äj moguće alu Dimizov.”

28 Atunšje Petar u zäs: “Benji noj anj läsat kutotu, šä čanj sljedilit pä činji.”

29 Isus u äntors u alor vorba: “Anume, ju vä zäk, kä šinji gođe äš lasä kasaš, ili pä bäšäcaš, ili pä fraciš, ili pä mumäsa šä pä tatusu, ili kupijiš päntu kraljevstva alu Dimizov, 30 a sä nu kapići dä aje maj mult äm asta kust dä kit ave, a u kápata pä altu svet kari vinji kustu dä erikeš.”

Isus jarä spunje dä morče aluj

31 Isus u čimat pä dvanaest apostolur la jäl, šä u zäs: “Punjec ureći, noj märženj äm Jeruzalem šä kutotu akulo šje u fost skris dä la proroš äm kenvija sväntä dä minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: 32 Jej mu predali äm mänjilje alu ominj kari nus Židovi šä däm minji šor fašji šuf, uj fi bätut, jej mu skipa, 33 šä dä pä šje uj fi bičevälit šä uj fi amurät, ali dä pä aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

34 Učenići nu šćije njimik dä asta. Elje vorbi ljur fost askunšä, šä jej nor prišjiput njimika šje sä ängände Isus.

Isus ozdravalit pä orb om dä apropi äm Jerihon

35 Kum äs re apropi äm Jerihon, šjeva ka omu orb šäđe pä drik šä kulduže.

36 Känd omu orb u auzät kä gärmadä trešji pä akulo, jäl su äntribat šje äj aje.

37 Aša jur spus kä Isus däm Nazaret u trikut pä akulo. 38 Pä aje u mužjtit: “Isuse Fišjoru alu David,* mä arog la činji aj milä dä minji!” 39 Lume kari umblä äm nenci äj zäšje sä takä, ali jäl su apukat šä maj tari sä mužjaskä la jäl: “O Fišjoru alu David aj milä dä minji!”

40 Atunšje Isus u stat šä u dat zapovjed sä äl adukä la jäl. Jäl lu äntribat: 41 “Šje gändešć sä fak päntu činji?”

Šä jäl u äntors vorba: “O Domnu, ju gändesk sä väd!”

† 18:19 bun Isus postavale vorba sä vadä dakä omu are bunä razumijevanje dä identitetu alu Isus, dakä Isus äj Dimizov. Dakä omu äi prihvatalešći ka pä Dimizov atunšje jäl u prihvatali pozivu alu Isus sä vändä kutotu šje ari šä sä äi sljedilaskä. 18:20 Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 § 18:26 Židovi gände kä ala om are gäzduk daje kä Dimizov lu blagoslovilit daje kä ala om are pravedan. Jej gände kä ominj särašj nus pravedni. Atunšje känd ominji punje ureći la Isus, jej ur zäs kä äj nemoguće omu gäzduk sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov, jej gände kä ominji särašj nu poći sä sä nadalaskä kä Dimizov lju spasali känd u fi sudu. * 18:38 Ili “Isus are potomku alu David, kralju dä Izrael. Fišjoru alu David are numilje dä Mesija.”

⁴² Isus ju zäs: “Ujtäci! Änkriðala ata ću ozdravalitã.” ⁴³ Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãðe slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã änkãješći

¹ Isus u vinjit äm Jerihon šã u trikut äm ala varuš. ² Šã akulo are om šje sã ćima Zakej. Jãl are glavni poreznik, šã are gãzðak. ³ Jãl äñšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saznalaskã šjinji äj jãl. Ali nu äl puće sã äl vadã akulo asre mulc ominj daje kã jãl are niskã om. ⁴ Dãm ala rãnd jãl u aljãrgat äm nenći šã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã äm nadã kã lu viðe daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jãl su ujtat sus šã lu vãzut pã jãl, šã ju zäs: “Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astã sã vju la ćinji akasã.”

⁶ Šã jãl su ängribit sã vijã žjos šã lu apukat ku fãlušãjã. ⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: “Jãl u meržji la om kari äj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šã u zäs: “Domnu, ujtãci! Ju dov žãmãtaći dãm gãzdãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am äñšjãljit pã šjinjiva, äntork patru rãndur majmunt.”

⁹ Isus ju zäs aluj: “Astã spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta äj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã šã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trãbuji sã rãmãji vjerni (Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur azutã elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, šã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sã lji spuji maj una usporedbã. ¹² Jãl u zäs: “Unu gãzðak om su gãtat sã mergã äm dãparći pãmãnt sã kapići kraljevstva šã atunšje sã sã äntorkã. ¹³ Jãl u ćimat pã zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dã aržjint†,‡ šã u zäs: ‘Fãšjec korist aje pãn šje nu mã äntork.’ ¹⁴ Ali ominji dãm lokula aluj äľ mãrzãle, šã u mãnat pã predstavnišj dã pã jãl sã zãkã: ‘Noj nu gãðenj asta om sã nji fijã kralj.’

¹⁵ Ali jãl su äntors ku autoritet dã kralj šã u dat zapovjed sã äj adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj sã vijã dãdãnenći sã ðe izvještaj šje ur fãkut ku banj. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zäs: ‘Domnu, banj atej mu adus dã zešji (10) majmunt.’ ¹⁷ Šã jãl u zäs aluj: ‘Mãndru! Tu ješć bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šã u zäs: ‘Domnu, banj atej su rãðikat dã šinšj (5) rãndur.’ ¹⁹ Šã jãl u zäs isto astuje: ‘Ju ćuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.’

* **19:7** Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. † **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alćilje vorbi: “Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã äm asta kasã.”

‡ **19:9** asta äj fišjoru alu Abraham Ku alćilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.” § **19:10** kari u fost pirdut Asta znaćalešći: “ominj kari u fužjit dã la Dimizov daje kã ur grešilit.” * **19:11**

kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkriðe kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji äm Jeruzalem. Ku alćilje vorbi: “Isus odmah su apuka sã vladalaskã äm kraljevstva alu Dimizov.” † **19:13** ‡ **19:13** pola kila dã aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dã 100 zãlji, aje šje ominji as re pãlćic dã patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dã platã.

20 Ša treći (3) u zäs: ‘Domnu, ajišje äj banji atej, ju am päzät päntu činji, am pus äm maramicä. 21 Mijä mi are frikä dä činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit ša akuljež šje naj sämänat.’

22 Ša u zäs kralju äm änturšjalä dä vorba: ‘Däm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcijej kä mes om strog, ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. § 23 Atunšje adišje naj pus banji äm bankä? Sä vi putut šjeri banji ku kamaturlje känd maš äntoršji.’ 24 Atunšje kralju u zäs alu hej šje stäče akulo: ‘Loc banji dä la jäl ša dädecäl alu ala kari ari zešji (10).’

25 Jej ur zäs: ‘Ali Domnu, jäl mar ari šinšj (5) kilä dä arzjint!’

26 Ju vä zäk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak ša haj pucän šje ari u fi lot dä la jäl.* 27 A alu dužmanji amej kari nu gänđe sä fjuv kralju alor, adušjecälji ajišje ša amuräcälji äm oči amej!”

Isus tunä äm Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Känd Isus u spus usporedbe, u mers maj pä däparci pä kalje dä Jeruzalem. 29 Känd Isus vinje mar apropi dä lok äm Betfaga šö Betanija la planina dä maslinur, jäl u mänät pä doj učenikur aluj äm nenči. 30 Jäl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut.† Däzljigäcäl ša adušjecäl la minji. 31 Dakä vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje älä däzljjež?’ numa zäj: ‘Alu Domnu äj träbä.’”

32 Ša kari u fost mänatä ur aflat točno kum jäl u zäs. 33 Čak ša känd däzljiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje däzljigäc?”

34 Ša änturšjala dä vorba are: “Alu Domnu äj träbä.” 35 Ša lu dus la Isus ša ur pus haljinurlje alor pä magar ša u pus pä Isus sus pä jäl sä šadä.

36 Kum märžje jäl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundi prušule sä äe čast alu Isus. 37 Ša baš kum vinje jäl apropi dä varuš hundi planina dä maslinur sä släbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kändi äm mari fälušjäjä, ša däm tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur väzut. 38 Jej mužje:

“Blagoslovulit sä fija

kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!

Putuljalä äm nor,

šä slava alu Dimizov!”

39 Orikic dä farizej äm gärmadä jur zäs: “Učitelju, zälji alu učenici atej sä nu svitaskä aje.”

40 A Isus lju zäs: “Dakä jej ur täšje, petrilje sur apuka sä mužjaskä äm slavä.”

Isus plänži pä Jeruzalem

41 Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat sä plängä pä jej dasupra. 42 Atunšje jäl u zäs: “Sä vi šcut numa äštäs šje adušji putuljala ata!‡ Aku äj askunsä dä la oči atej. 43 Daje kä vinji vreme känd dužmanji atej ur riđika

§ 19:22 ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. Asta are numa izrekä. Osoba kari je däm bankä kutotu ili akulježi šje alci samänä äj metafora dä alci kari sä koristilešči ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. *

19:26 Ku alčije vorba: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šä dä la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † 19:30 pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenä dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19:38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19:42 Isus aratä tuga aluj daje kä ominji äm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sä fijä pomireni ku Dimizov.

falur pälängä činji, jej čur opkululi ša čur ānkuje dām totā parče. ⁴⁴ Ša jej čur uništili pā činji do kraja ša kutotu šje kustā akulo ša no maj rāmānje ām činji njiš una petrā pā alta petrā, kutotu pāntru aje kā nu aj prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjit la činji.”^Š

Isus mână afarā dām Hram pā ominj kari vindī

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

⁴⁵ Isus u mers ām Hram, ša su apukat sā lji māji afarā pā eje kari vinde ša kumpāra ām nontru. ⁴⁶ Jāl u zās alor: “Skris āj ām svāntā kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dā aruguminči’ ali voj ac fākut ‘špiljā dā pljačkaš!’”^{*}

⁴⁷ Dā zuva Isus ānvāca ām Hram, a mar popur ša učitelji dā zakonu alu Mojsije ša alci vođur kari as re židovur planārze sā āl amori pā jāl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā cānje apropi dā jāl, ša punje tari ureći la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dā la Dimizov

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dā zakonu alu Mojsije ša alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ām una zā kānd ānvāca pā lumi ām Hram ša propovjedale Hir fālos. ² Jej lor āntribat pā jāl: “Pā alu šinji autoritet fašj stvarurlješče? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jāl u zās: “Lasācāmā pā minji sā vā āntreb una stvar ša āj dā voj sā ām ānturšjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zās alu Ivan sā bučuzaskā pā ominj, ili ominji u zās aje sā fakā?”

⁵ Jej ur svātit una ku alt ša zāšje: “Dākā anj zāšji ‘dā la Dimizov’, u āntriba: ‘Adāšje atunšje nu ānkriđec?’ ⁶ Ali dākā anj zāšji noj: ‘Dā la ominj’, totā lume u vārļji petri pā noj sā nji amori. Kā jej ās uvjerilic kā Ivan are prorok.” ⁷ Aša jej u āntors vorba kā jej nu šćije dā hundi u vinjit autoritet sā bučuzaskā.

⁸ Ša Isus u zās: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješče.”

Isus fašji usporedbā ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus u apukat sā spujā usporedbā alu lume: “Are unu om kari u sāmānat vinograd ša u lāsāt ām najam vinogradu alu šjeva ka ominji, ša jāl atunšje u fužjit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. ¹⁰ Kānd u vinjit vreme, jāl u mānat pā sluga la ominj ām vinograd sā āj đe parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātut ša lor mānat ku mājnilje golji. ¹¹ Atunšje u mānat pā altu sluga ali ša pā jāl lor bātut, vređalit ša lor mānat ku mājnilje golji. ¹² Jāl u ānšjirkat sā māji pā treći sluga, ali ša pā jāl lor ranalit ša lor arukānt.

¹³ Gazda dā vinograd u zās pā aje: ‘Šje sā fak? Ju uj māna pā fišjoru amnjov plākut. Dar kānd lu vide pā jāl, pālängā jāl ur ave respekt.’

^Š **19:44** Ešče stihovur opisilešči opsadā hundi kātānjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Kānd kātānjilje u opkoluli, ominji nu poči sā mergā afarā ša njime nu poči sā lji ažuči. Isus šćije aje kā su dogoduli alu Jeruzalem ām budučnost. 70. god. dā pā Krist, kātānjilje dā Rim u opkolulit Jeruzalem ša akulo u amurāt pā mulc ominj **19:46** Iz 56,7 **19:46** Jr 7,11 ^{*} **19:46** Isus u fākut dā njimik pā prodavač daje kā jej ur uništavali svrha dā Hramu alu Dimizov. Dimizov gānde ominji sā sā arogā ām Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pā plac. Jej varale pā ominj daje kā lji naplatale maj mult dā rānd dā žrtvā

14 Ali ominjije känd lor vžut sur ligizit antri jej: 'Jäl äj nasljednik. Hajc sä äł amuränj aša nasljedstva aluj sä nji rämäji anovä.' 15 Atunšje lor dus afarä däm vinograd šä lor amurät.

Aku šje u fašji gazda dä vinograd? 16 Jäl u vinji šä u uništili pä ominjije. Šä u da äm najam vinogradu alu alci."

Känd u auzät jej aje kum ominji urät sä ponašalešči, jej ur zäs: "Nu đe Dimizov!"

17 Jäl su ujtat pä jej, šä u zäs: "Skris äj sväntä kenvija: 'Peträ kari graditelji u värjlit ändärät u fost aku peträ zaglavnä?'

Šje značalešči asta? 18 Toc kari kađi pä petre u fi zdrubit pä dărăbelji, šä toc pä kari kađi u fi zdubicu."

19 Učitelji dä zakonu alu Mojsije šä mar popur ur äjšjirkat sä puja mänjilje pä jäl äm ala šas ali alor lji frikä dä lumi. Jej ur prišjiput kä jäl u spus dä asta usporedbä protiv dä jej.

Popi äjšjarkä sä prevaralaskä pä Isus känd äł antriba dä porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

20 Popi šä alci voður äł pratale pä Isus šä or mänat pä špijunj, ominj kari trišje ka ominj direpc kari ar träbuij sä äł optuzulaskä pä Isus äm šjeva šje ar zäšji krivo aša sä äł adukä pä Isus äm mänjilje dä upravitelj alu Rim. 21 Aša lor äntribat pä jäl: "Učitelju, noj ščijenj kä aje šje zäšj šä äncev äj točno, šä kä nu arec njiš šefälj parci, ali tu änvacä anume kalje lu Dimizov. 22 Aku äj benji dä noj židovur sä plăčenj porez lu car ili nu?*"

23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šä lju zäs alor: 24 "Arätam banji ku kari plăčešć porezu.† Aku alu šjinji äj ubrazu šä numilje sus?"

Jej ur zäs: "Alu car."

25 "Atunšje plăčec alu car šje äj pripadalešči lu car šä dādec lu Dimizov šje pripadalešči alu Dimizov!" 26 Jej nu puče sä aflji njimika rov äm svatu aluj antri toc lumi, šä jej asre ämirac la änturšjala dä vorba aluj, šä u täkut.

Saduceji äntrebä pä Isus dä uskršnuće

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

27 Aku orikic saduceji‡ kari zäšji kä njime nu su skula däm morc ur vinjit la jäl, ku trik äntribalä: 28 Jej ur zäs: "Učitelju, Mojsije u pus žos zakon päntru noj kä dakä fračisu omuluj ar muri šä lasä pä bāšācaš fär dä kupij, atunšje fračisu aluj träbä sä u ämiriçi šä sä räđišji familija päntru fračisu mort.§ 29 Undatä asre šapči frac. Elši u lot bāšācä šä u murit fär dä kupij. 30 Šä drugi u lotu pä je, šä jäl u murit fär dä kupij. 31 Šä treçi u lotu pä je. Maj toc šapči ur lotu šä ur murit, šä njiš unu no avut kupij ku je. 32 Pä zadnji šä mujere u murit. 33 Aku lu šjinji u fi bāšāce känd or uskršnuli morci? Ängāndeščiçi kä toc šapči ur avutu dä bāšācä."

34 Isus u äntors vorba alor: "Äm asta svet lume sä ämiritä šä sä änsorä. 35 Ali eje kari ur fost smatralic vredni sä uskršnulaskä däm morc njiš nu su änsura,

20:17 Ps 118,22 * **20:22** Jej sä nadale kä Isus u zäšje "da ili nu". Dakä u zäšji "da", atunšje Židovi ar fi mirgiš pä jäl kä lji zäšji sä plăčāskä porez la alci kari äs pä vlast. Dakä zäšji "nu" atunšje vjerski voður ar puče sä zākä alu Rimljani kä Isus änvacä sä kršālaskä zakonu alu Rim. † **20:24** Äm original skrijä: "denar". ‡ **20:27** saduceji grupa dä židov kari äs vjerniçi šä političari jej numa prihvatalešči elši šinšj kenvijur däm stari zavjet šä jej nur änkruzit äm kust dä pä morči. **20:28** Pnz 25,5-6 § **20:28** Äm original skrijä: "räđika familijä päntru fračisu aluj."

njiš nu sã ämiritä. ³⁶ Šã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej äs kupiji alu Dimizov daje kã äs ridikac dãm morc. Jej äs ka andeji. ³⁷ Atunšje dã uskrnuće šã Mojsije u arãtat aje äm svedoçulala aluj dã grmu šje arde. Akulo jãl çamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dã pã šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustã, kãnd toc kustã pãntru jãl.”*

³⁹ Šjeva ka uçiiteli dã zakonu alu Mojsije u priznalit: “Uçiitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dã pã aje jej nu sor maj ändurat sã äľ äñšjeršji ku äñtribalur.

Mesija äj maj mari dã kit Car David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u äñtribat: “Šje gãndešçi jej kum svitešçi dã Mesija kã äj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dã jãl sängur äm kenvije dã Psalmur zãšji: ‘Domnu u zãs alu Domnu amnjov:

Šãz pã desna parçe ame.

⁴³ Šã ju uj vãrlji pã dužmanji atej dãsup pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äľ çamã: ‘Domnu’, atunšje kum poçi jãl sã äj fijã fišjor?’†

Isus upozoravalešçi pã uçienci aluj sã sã pãzaskã dã uçiitelji dã zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu uçienci aluj a totã lume punje ureçi. ⁴⁶ Jãl u zãs: “Je sama dã uçiitelji dã zakon alu Mojsije. Jej uživalešçi sã šã setalaskã äm haljinur lunž šã sã fijã pozdravalic ku poštovanje äm varuš pã trgur šã jej plašji sã šadã lokurlje çasni äm sinagogur šã pã nuntur. ⁴⁷ Jej pljaçkalešçi pã udovicur äm kãšãlje alor, kãnd fašji lunž aruguminçi dã predstavã. Ali jej ur kãpãta maj gre kaznã.”

21

Udovica dã kutotu šje ari alu Dimizov
(Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtãt äm sus Isus u vãzut pã ominj gãzdašj kum bagã banj äm škatulã kari are äm Hram. ² Jãl u vãzutu isto aša pã mujere vãdojã kum u pus äm nontru doj mišj banj dãm aržjint. ³ Isus u zãs: “Ju vã zãk anume, kã asta sãrakã vãdojã anume u dat maj mult dãm toc jej. ⁴ Adišje? Daje kã toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dãm aje šje ave mult kãnd mujere u dat dãm sãrãšijã šã kutotu šje ave dã kust.”

Znakur dã änturšjala lu Krist
(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

⁵ Kãnd uçienci svite dã Hram, šã zãšje kã ave mãndri mar petri, šã are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zãs: ⁶ “A dã ešçe stvarur la šje vã ujtãc aku, zuva u vinji, kãnd njiš una petrã no rãmãnje ajišçe una pã alta. Jelji ur fi toçi vãrljiçi žos.”

⁷ Jej lor äñtribat pã jãl: “Uçiitelju kãnd u fi aje? Šã šefãlj znakuvur ur fi kari ur zãšji kãnd u fi?”

20:37 Izl 3,6 * **20:38** Daje kã ešçe ominj ur murit fiziçki, jej trãbã sã fijã duhovno äm kust. Ku alçiije vordbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã äm prisutnostu alu Dimizov.” **20:43** Ps 110,1 † **20:44** Daje kã David u çimat pã Mesija kã äj Domnu aluj, aje znaçalešçi kã Krist äj maj mari dã kit David šã nuj numa potomku alu David.

⁸ Jäl u zäs: “Ujtăcăvă să nu fijej zăbunjic. Multă lumi ur vinji âm numilje amnjov šă ur zăšji: ‘Ju mes Mesija’, šă ‘Vreme aj apropi.’ Ali nu băgăc sama la jej. ⁹ Šă kănd auzăc dă tabărur šă dă nemirur nu fijej frikoš, kă ešce dogăđajur trăbă să fijă elši ali kraj no vinji aša pă friš.” ¹⁰ Jäl isto aša lju zäs: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, šă kraljevstva protiv dă kraljevstva. ¹¹ Šă u fi potresur pă različită lokur isto ka šă fome šă kugur. Šă pă nor ur fi frikoši stvarur dă văzut šă urăci znakur.

¹² Ali majnti dă šje u fi kutotu asta, šă vor apuka. Jej vur adušji âm sinagogur la sud šă vor băga âm čemicur. Jej vur trăje la kraljur šă la alci vladar daje kă šcec učenicu ameji. ¹³ Kutotu asta vu da šansă să svedočulec. ¹⁴ Ali nu vă brigalec šje ac zăšji âm nenăci dă obrană. ¹⁵ Kă ju voj da âm vreme firi šă mărđuljijă âm aje meră dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje. ¹⁶ Šă voj vic fi izdalic, da čak šă dă la roditelji avoštri šă dă la frac šă dă la njam, urtašj, šă orikic dăm voj ur fi amurăc. ¹⁷ Toc vor mărzăli daje kă šcec učenicu ameji. ¹⁸ Tot njiš unu pâr* dă pă kapičilje avoštri nu vu piri. ¹⁹ Šă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeš.”

Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunšje voj ac šci kă u fi uništen. ²¹ Atunšje eje âm regija Judeja trăbă să skepi âm planinur, eje kari kustă âm varuș trăbă să fugă dă akulo šă heje păm satur să nu mergă âm varuș. ²² Kă âm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svântă sur umplje. ²³ Jao alu elje kari aș gărjonji ili rănješci pă căcă kupij âm zăljlje kă bjeda šă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pă špica dă mač šă ostali ur fi zarobulic ântră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păn šje nu lji trešji vreme dă vladalală.”

Isus svitešci kum su ăntoršji napoj pă pămănt

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună šă pă šcevilje, šă ominji pă pămănt ur fi âm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. ²⁶ Sufljičilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha šje tek u vinji pă svet kă silurlje dăm nor sur zdrănjina. ²⁷ Šă atunšje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri šă ku slavă. ²⁸ Kănd u fi asta ujtăcăvă sus šă rădikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

Usporedbă dă ljemnu dă smokvă

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, šă alčilje ljemnji! ³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara aj apropi. ³¹ Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov aj apropi. ³² Anume, ju

* **21:18** unu pâr Isus svitešci dă maj mik dio la aje osobă. Jäl svitešci kă ăntragă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a šjinjiva prișjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika. **21:24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21:27** Dn 7,13

pot zăşji: asta ominj kari kustă no fuţji ändărăt majnti dă şje kutotu asta no fi.[†] ³³ Norurlje şă pământu u treşji ändărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treşji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mänkari, butură şă brigur dă asta kust, şă nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poçi şă vijă ³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pământ. ³⁶ Păzăc dăm ala ränd pă toçi vremilje. Şă arugăcävă şă fijec spremni şă skăpăc dă kutotu asta şje u fi, şă şă pučec şă fijec ăm nenče ame la Fişjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopče jăl fuţje afară şă ăş făşje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje şă puşă ureçi la jăl ăm Hram.

22

Juda su ligizit şă izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elşi ză dă blagdan dă pita făr dă kvas. ² Mar popur şă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puče şă amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunşje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers şă su ligizit ku mar popur şă ku straţari dă Hram kum ar puče şă ăl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre faloş dă aje şă sor ligizit ku Juda şă ăj đe banj. ⁶ Juda su ligizit şă atunşje su ujtat dă prilikă şă ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje şă fijă žrtvovalită. ⁸ Aşa Isus u mănat pă Petar şă pă Ivan şă lju zăs: “Duşjec şă pripremilec večera dă Pashă pântru noj şă mänkănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hundi găndeşc şă pripremilenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureçi, kum vinjec ăm varuş, voj ac afla pă om kari duşji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hundi merţji. ¹¹ Atunşje zăşjec lu kapu dă kaşă: ‘Učitelju ăntrabă, Hundi ăj soba ăm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunşje soba sus pă kat mari şă opremilită ku kutotu. Făşjec pripremurleje akulo.” ¹³ Aşa jej ur mers şă ur aflat stvarurlje kum Isus ljor zăs, şă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zădnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

† **21:32** asta ominj kari kustăĂm original skrijă: “asta generacijă”. Postojuleşci različitur načinur kum şă prişjipenj asta redak: 1. asta generacija značaleşci pă heje kari kusta ăm vreme känd Isus svite a aje značaleşci kă u fi uništenje dă Jeruzalem şă alçi znakovur kari u aduşji la povratku alu Kristu su apukat känd jej u kusta; 2. asta generacijă značaleşci alta vrstă dă ominj kari ăş rej şă şă suprotstavljaleşci lu Isus, a aje značaleşci kă uvjek u fi nevjernici kari şă suprotstavljaleşci lu Isus păn la trenutak känd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă značaleşci “asta rasă” odnosuleşi pă židovur, şje značalaşci kă židovska rasa nu u prošulu majnti dă şje Isus su ăntorşji pă pământ, ili 4. asta generacija značaleşci kă ominji u kusta păn do kraja a aje značaleşci känd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25-26, Isus u ăntorşji pă pământ känd aje generacijă u kusta.

14 Känd u vinjit vreme sã mãnãŝji una, Isus ŝu lot lok la masã, ŝã ku jãl asre dvanaest (12) apostolur. 15 Jãl u zãs: “Ju am avut mari vojã sã am večera dã Pashã ku voj majnti dã ŝje uj patali ku morče. 16 Ju vã zãk kã nikad maj mult nu uj mãnka večera dã Pasha majnti dã ŝje nu su ispunuli ãm kraljevstva lu Dimizov.”*

17 Atunŝje u lot kljiŝtaru ku vin ŝã u dat hvalã alu Dimizov, ŝã u zãs: “Loc asta ŝã ãmpãrcãc ãntri voj. 18 ãm napoj, ju vã zãk, ju noj be dã plodu dã strugur pãn ŝje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

19 Isus u lot pita, ŝã u dat hvalã alu Dimizov, u rupt ãm dovã ŝã u dat la učenici aluj ŝã u zãs: “Asta ãj tela ame, kari u fost datã pãntru voj. Fãŝjec asta ãm ãngãndãlã dã minji.” 20 Ŝã isto aŝã dã pã mãnkaru, jãl u lot kljiŝtaru dãm kari toc ur be ŝã u zãs: “Asta kljiŝtar ãj novi zavjet ãm sãnŝilje amnjov, kari ãj vãrsat pãntru voj.

21 Ujtãcãvã kã izdajica ame ãj la masã apropi dã minji! 22 Ju Fiŝjoru Omuluj uj muri kã aŝã are skris ãm nençi ali jao lu omula kari mu izdãlit!” 23 Pã aje jej sor apukat sã sã ãntrebi una pã alt kari ar faŝji aje.

Ponizni ãs maj mari ãm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

24 Isto aŝã su apukat apostoli unu svat ãntri jej, ka ŝjinji ar trãbuji sã fijã maj mari ãntrã jej. 25 Aŝã Isus u zãs: “Kraljevi dã asta svet vladaleŝci ku narodu pã koristu alor ŝã ari puçeri pã jej, ŝã jej sãngur zãŝji kã faŝji benji. 26 Ali nu ãj aŝã ku voj! Lasãc pã maj mari dãm voj sã fijã hãl maj ponizni, a hãl maj bãtãrn ka sluga. 27 Aku ŝjinji ãj maj mari, gostu la masã ili posluŝitelju kari ãj sluga? Hãl kari ãj la masã da nu? Ali ujtãci, ju mes ajiŝje ku voj ali ka sluga avostru. 28 Voj ac rãmas ku minji pãm ãnŝjirkalurlje amelji. 29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijã, aŝã isto, ju voj da avovã, 30 pravo sã mãnkcã ŝã sã bijec la masa ame ãm kraljevstva ame, ŝã sã ŝãdec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dã kuŝnjur ŝã dã pretnjur ŝje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

31 Isus u zãs: “Ŝã tu Ŝimun, Ŝimun, punji ureçi! Sotona u ŝjirut dopuŝtenje sã vã iskuŝulaskã ka pã pŝenicã ãm sito.† 32 Ali ju mam arugat pãntru çinji, dã ãnkriçdala ata sã nu kadã. Ŝã tu trãbã sã ãmbãlurec ãm vjerã pã fraci atej kãnd vij ãm napoj la minji.”

33 Petar u zãs: “Domnje ju mes spreman sã mã duk ãm ÷emicã ŝã sã mor ku çinji!”

34 Isus u ãntors vorba: “Lasã mã sã ac zãk kã kukoŝu no kukuruzu astã majnti dã ŝje tu mi tãgãdi ãm tri rãndur kã nu mã kunoŝc.”

35 Isus jarã lju ãntribat: “Kãnd vam mãnãt afarã fãr dã ãibularuŝã ŝã fãr dã tãŝc, ili cipiliŝ, arec ãm ŝjeva ka potreba?”

Jej u zãs: “Nu.”

* 22:16 Pasha u podsjetilit pã izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dãm ropstvo dãm Egipat kãnd u ŝrtvovalit birkã a jej u pus sãnŝji pã uŝã alu kasa alor. Pã sliçan naçin, Isus u mãnãt pã birka alu Dimizov ŝã ku sãnŝilje alu Isus sã oslobodulaskã pã narodu alor dãm grehurlje alor. Isus ãm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunŝje vjernici ur ave mari feŝtã, jej ur slavali kã Dimizov lju izbavali.

† 22:31 Davao gãnde sã lji odvojulaskã dã la Isus ka kum seljak odvajaleŝci pŝenicã dã la ljuŝkã.

³⁶ Ali jăl u svätit: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuš jec ku voj, šă isto aša šă taška šă dakă nu aj mač vinđi šubac šă kumpără mač.”[‡] ³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă šje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’-isto šje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

³⁸ Atunšje jej ur zăs: “Ujtăci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jăl u äntors vorba: “Aku äj dăstul ku asta svat.”[§]

Muka alu Isus äm gardu dă Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj să fakă, šă učenici aluj ur vinjit ku jăl. ⁴⁰ Känd u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăcävă dă aje să nu kăđec äm kušnjă!”

⁴¹ Jăl su maknulit ändărăt dă la jej aša dă parči ka kum aj vărli petră, šă u kăzut pă đinuc, šă să aruga. ⁴² Jăl u zăs: “Tata, dakă tu găndešc je kljištarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fiğă ame vojă mar ata fiğă făkută!” ⁴³ Atunšje andalu dăm nor u vinjit šă lu ämbălurit pă jăl. ⁴⁴ Kum are äm mari mukur jăl šă maj tari să aruga. Šă znoju aluj su făkut äm kapljicur, dă sänzi kura pă pämănt.* ⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dăm aruguminći šă u mers äm napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji. ⁴⁶ Aša jăl lju zăs: “Adăšje vă kulkăc? Skulăcävă šă arugăcävă să nu kăđec äm kušnjă!”

Isus äj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷ Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus šă lu surutat äm ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdalešc pă minji, Fişjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli känd u văzut šje su dogodulit jej ur äntribat: “Domnu, să nji băčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băcecl!” Jăl u pus mănă pă ureci šă lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dă Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pă buntovnik? ⁵³ Nikad nac răđikat njiš žježijtu protiv dă minji känd arem ku voj äm totă ză äm Hram. Ali aku äj vreme avostră šă să vladalaskă tama.”[†]

Petar tăgădešci pă Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pă Isus, lor dus ändărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči. ⁵⁵ Fok ur făkut äm sredina dă udvar, šă kum šăde lume akulo, Petar u vinjit äntri jej. ⁵⁶ Una tănără sluşkinja lu văzut

[‡] **22:36** Känd učenici majnti ur krenulit să propovjedălaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trăbă să să păzaskă să fiğă spremni să să osigurulaskă šă să zaştitilaskă.

22:37 Iz 53,12 **§ 22:38** Aku äj dăstul ku asta svat Asta ar puče să fiğă: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčije vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus găndešci jej să šce să svitaskă dă aje kă ari mačevur: “Dăstul äj asta svat dă mačevur”. Känd Isus svite kă ar trbujii să kumpiri mačevur, jăl lji svite dă opasnost ku kari su afla. Jăl anume nu gände să kumpiri jej mačevur šă să borulaskă. * **22:44** Äm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak. [†] **22:53** vladalaskă tamaAje äj vreme känd Sotona lukră.

kā šađi ām lumina dā fok, u mucāt pā jāl tari šā u zās dā pā aje: “Omusta are ku jāl isto.”

⁵⁷ Ali jāl u tągādīt šā u zās: “Nu, ju nu mes. Ju nu āl kunosk pā jāl!”

⁵⁸ Nu mult dā pā aje altu om lu vāzut šā u zās: “Spunji! Tu ješć unu dām jej!” Ali Petar u āntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundīva unu šas dā pā aje altu om uporno tvrdāle: “Sigurno, asta om are ku jāl, kā jāl āj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zās: “Ju nu šćuv dā šje svitešći!” Šā točno atunšje kānd inka svite, kukošu u kukuruzāt. ⁶¹ Domnu su āntors šā su ujtat pā Petar. Šā vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ām napoj la Petar, kum u zās jāl: “Majnti dā šje kukošu u kukuruzā astās tu mi tągādi pā minji ām tri rāndur.” ⁶² Šā Petar u mers afarā šā plāngānt tari.

⁶³ Omīnji kari āl pāze pā Isus āš fāšje šjuf dām jāl šā āl bāče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancā pā oč, āl luve ām ubraz šā sā akāca dā jāl: “Ajde prorokulešći! Spunji nji šjinji ču luvit ām ubraz?” ⁶⁵ Šā jej alu Isus ur zās maj mulci urāči vorbi.

Isus āj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dā rākori ām alta zā, bātārnji, una ku mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, ur adus pā Isus ām nenće dā sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zās: “Spunjinji dakā ješć tu Krist.”

Jāl u āntors vorba: “Sā vā spuj nu mac ānkredi, ⁶⁸ šā sā vā āntreb pā voj dā Krist, voj nu ac āntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ām pučeri pā desna parci dā māna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šā jej toc ur zās, “Atunšje tu ješć Fišjoru alu Dimizov?”

Šā jāl u āntors vorba: “Da baš kum zāšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zās: “Šefālǝ dokazur maj mult nji trābujā? Noj sāngur anj auzāt dām gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šā rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dā sud sor skulat šā lor adus pā Isus la Pilat. ² Šā jej sor apukat sā adukā optužbur protiv dā jāl: “Noj anj aflat kum strikā pā lumi. Jāl u zabranalit sā sā plāčaskā porezu lu Caru dā Rim. Jāl tvrdālešći kā jāl āj Krist Car.”

³ Pilat lu āntribat: “Ješć tu Car dā Židov?”

Isus u āntors vorba: “Da kum aj zās tu.”

⁴ Pilat u zās atunšje lu mar popur šā lu gārmadā dā lumi, “Ju nam aflat njimika dā šje laš optužuli šā suduli.”

⁵ Ali jej šā maj tari navalale: “Jāl bunulešći pā toc pā pāmāntu anostru. * Su apukat sā ānveci ām Galileja šā u vinjit ām Jeruzalem.”

Isus ām nenće lu Car Herod

⁶ Kānd u auzāt Pilat kā sā svitešći dā Galileja, jāl u āntribat: “Āj omusta dām loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mānat la Herod kari are ām Jeruzalem atunšje.

22:69 Ps 110,1 * **23:5** toc pā pāmāntu anostru Ām original skrijā: “pām āntragā Judeja”. Ali ajišje sā odnosulešći pā rimska provincija “Judeja”, pā cijela domovina alu Židov.

⁸ Herod are fälos kã veđi pã Isus. Kã dã mult gãnde sã äľ vadã pã Jãľ daje kã u auzãt mult dã jãľ, sã Herod sã nadale kã lu vide sã fakã ĉudur. ⁹ Herod svite mult, äňtriba mulći, ali nu ju fost äňtorsã njiš una vorba. ¹⁰ Mar popur sã ućitelji dã zakonu alu Mojsije asre isto akulo sã jej ur zãs tari mar optužbur protiv dã Isus. ¹¹ Atunšje Herod sã stražurlje aluj äš fãšje šodã dãm Isus sã äľ fãšje bulãnd. Jej lor ämbrãkat pã jãľ äm haljinur dã Car sã lor mãnat la Pilat. ¹² Šã äm aje zã Pilat sã Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus äm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u ĉimat una pã mar popur sã pã alci vođur kari as re židovi sã pã gãrmadã dã lumi. ¹⁴ Jãľ lju zãs: “Voj ac adus pã omusta kã bunule pã lumi ali ju vã uvjerãlesk kã kãnd äľ ispićem nam aflat njiš šefãľ krivicã am jãľ. Jãľ nu äj duvinã njiš dã una krivicã dã šje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik äm jãľ, kapu lu mãnat äm napoj la noj. Jãľ no fãkut njimika sã zavredilaskã kaznã dã morći. ¹⁶ Ju uj da sã äľ bićalaskã benji benj sã ľuj slãbuzã.”

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit äm grupur tari, “Äňdãrãt ku omusta! Noj gãndenj sã äľ slãbož pã Baraba!” ¹⁹ (Baraba are äm ĉemicã kã bunule pã lumi äm Jeruzalem sã u amurãt.) ²⁰ Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus sã aša ľju svãtit alor äm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecãľ pã krušji! Punjecãľ pã krušji!”

²² Atunšje po treći rãnd, jãľ ľju svãtit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morći. Aša ľuj dã sã äľ bićalaskã sã atunšje ľãsa sã fugã.”

²³ Ali jej mužje sã maj tari, sã zahtjevale sã äľ pužã pã krušji. Šã napokon jej ur kãpãtat šje gãnde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša äm tokmã ku zahtjevula, jãľ u slãbuzãt dãm ĉemicã pã om šje u rãđikat bunã sã u amurãt ali jãľ u äňtors pã Isus la jej sã äľ pužã pã krušji.

Pã Isus äľ punji pã krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Šã kum lor dus äňdãrãt pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã ĉima Šimun, dãm varušu Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jãľ sã đukã äm loku lu Isus. ²⁷ Multã lumi äľ sljedile pã Isus sã mujer kari plãňzje sã žalale pã jãľ. ²⁸ Isus su äňtors la jej sã ľju zãs: “Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plãňzjec pãňtru minji, mar plãňzjec pãňtru voj sã pãňtru kupiji avoštri. ²⁹ Kã anume u vinji vremi‡ kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovulići äs elje kari nikad no ar avut šã injimilje kari nikad nor purtat kupij sã ĉãćãlje kari nikad nor avut lapći äm jelji!’[§] ³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ šã lu đalur: ‘Astupãćãnji!’ ³¹ Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ľjemnjilje verž, šje nar puće sã peci uskat?”*

† **23:17** Äm bãtãrnji grćki rukopisur äľ: 17 “Jej ave obiĉaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slãbodã afarã.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ **23:29** Asta vremi u vinjtj 70 aj dã pã Krist.

Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit šã uništilit Jeruzalem sã u murit pã mulc židovur. § **23:29** Äm aje vremi kupiji äm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã äj maj benji dã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešći ili mori. **23:30** Hoš 10,8 * **23:31** Uskat ľjemnu maj tari arđi dã kit verđi ľjemnu. Arđala znaćalešći patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verđi ľjemnu daje kã jãľ nu zaslužulit sã arđã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ľjemnu. Zaslužilit sã arđã (sã patalaskã) dã grehurlje alor.

³² Akulo asre isto doj alci, amändoj kriminalci kari trëbã sã sija pus pã krušji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat šã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parće aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.”† Šã vojnici ur skos kockã sã sã ämperci dãm coljlje aluj äntri jej.

³⁵ Lume stãće šã sã ujta; šã vladarur asre akulo šã äã rãđe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã äj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sängur!”

³⁶ Kãtãnjilje isto äš fãšje šjuf dãm jãl. Šã jej ur vinjit šã u ämbijet aluj ucãt.‡

³⁷ Jej ur zãs: “Dakã ješć tu Caru dã Židov, spasalešćici pã činji sängur!” ³⁸ Sus la kap are skris: “Asta äj Caru dã Židov.”

Doj kriminalc una pã krušji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari äs re puš pã krušji ku Isus äãl vredeile šã jãl u zãs: “Dakã ješć tu Krist, atunšje spasalešćici, šã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãrpãlešć ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.” ⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ängãndešćici tu dã minji kãnd vi vinji äm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs äm änturšjalã dã vorba: “Anume, ju äc zãk: astãs vi fi ku minji äm Raj!”

Morće lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva dãm njaza, are äntunjerik äntreg pãmãntu pãn äm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are äntunjerik, šã feringa äm HramŠ su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plãns äm graj tari šã zãšje: “Tata äm mãnjlje ateljji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu šje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã krušji, kãnd ur vãzut šje u fost, ur mers akasã šã äš bãće dã žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari äã kunušće pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja stãće šã sã ujta dã dãparci.

Josip punji äm gropã pã Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sã čima Josip. Jãl are član dã mari sud dã židov. Bun om šã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje šje ur fãkut ku Isus. Jãl are dãm Arimateja, unu varuš la Judeja šã are dãm unu kari ašćipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šã lu äntribat dakã poçi kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus dã pã krušji šã lu änvãlit äm plahtã. Šã lu pus äm gropã šje are sklesalitã dãm petrã äm kari inka njime no fost ängrupãtã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are šã zuva dã sämbãta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja isto äã sljedile. Jelji ur vãzut grupa, šã kum are tela aluj postavalitã. ⁵⁶ Aša ur mers äm napoj šã ur

† **23:34** Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.” Äm orikic grćki rukopisur nuj asta skris. **23:34** Ps 22,18 ‡ **23:36** Ocãt are jeftinã buturã kari obični ominj bije. Vojnici fãšje šjuf dãm Isus šã äj dãđe jeftinã buturã alu šjinjiva kari äj kralj. **23:36** Ps 69,21 § **23:45** feringa äm Hram Asta ferिंगã are 25 metara dã nalt šã odvajale svãnt loku dã la Hram.

pripremlit uloj ša parfemur sa unga tela alu Isus, ali pa zuva da sambata jej sa odmarale da pa zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult am gropă
(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elši zuva da saptamăna, are duminjika, tari da điminjaca mujerilje ur mers la gropă, ša aduše uloj ku miros šje ur pripremlit. ² Jej ur aflat petră* kă u fost antorsă andărăt dă la gropă. ³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Ša atunšje, kănd inka stăce akulo am šok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji am colji šje svitlăze. ⁵ Mujerilje sur anfrikušat tari, kapu sur poklonulit pân la pământ ku ubrazu ša ominji lJOR zăs: “Adiše kutăc pă om am kust ântră ominj morc? ⁶ Jăl nuj ajiše. Jăl u uskrsnulit! Ăngăndecăvă šje vu zăs jăl kănd are inka am Galileja: ⁷ “Trăbă ju Fišjoru Omuluj să fjuv dat am mănjlje lu ominji rej ša să mă puji pă krušji daje să uskrsnulaskă pă treca (3) ză.”

⁸ Atunšje jej sor Ăngăndit dă vorbilje aluj. ⁹ Kănd sor antors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur ša alu toc. ¹⁰ Jelji sa re Marija dăm varušu Magdala, Ivana ša Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešce alu mujeriljelje lju su văzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă aša nu lJur Ănkriuzit. ¹² Ali Petar su skulat ša u aljrgat la gropă. Akulo u stat să să uji am nontru, ša u văzut numa plahtă. Atunšje u mers am napoj hundi are ša să Ăntriba šje u fost aje.

Isus să arată la učenikur pă kalje am Emaus

¹³ Am aje ista zuva doj (2) učenikur măržje am lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kănd svite ša kănd să Ăntriba dă kutotu aje, Isus sĂngur u vinjit ša umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu Ăl kunoskă pă Isus.

¹⁷ Isus lju Ăntribat pă jej: “Ša šje raspravljalec aša iskreno kănd umblăc?” Ša jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju Ăntors vorba: “Ješč tu jedini stranac am Jeruzalem kari nu ščijă šje u fost ajiše am zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u Ăntribat: “Šje u fost?”

Jej ur Ăntors vorba: “Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bĂlour am djelur, ša am vorbi am njenće lu Dimizov, ša la lumi. ²⁰ Mar popur ša anoštri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, ša jej lur pus pă krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kă Ăj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Ša astăs Ăj treca (3) zuva dă atunšje. ²² Ali pă aje kutotu orikići mujer dăm grupa anostră nju iznenadalit benji benj. Dă rĂkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit am napoj să nji zăkă kă ur văzut vizijă dă andelj dă kari ur zăs kă Isus Ăj am kust. ²⁴ Orikić dăm grupa anostră ur mers la gropă să vadă ša ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor văzut pă jăl.”

²⁵ Ša Isus lju zăs: “O voj ominj bulănz ša am sufljićilje avoštri nu šcec spremni să Ănkriđec šje ur zăs proroci! ²⁶ Nar trăbuji Krist să patalaskă dă

* **24:2** petră Asta are mar; isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mĂrmănci. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petra. **24:7** Lk 9,22

toći stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?”† 27 Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toći svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci.

28 Kānd ur vinjit dapropi ām lok hundi māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej. 30 Atunšje kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor. 31 Aku oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit.

32 Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arde sufljičilje anoštiri kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?” 33 Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej. 34 Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la šimun.” 35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita.

Isus sā aratā la učenikur (Iv 20,19-23)

36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stāće akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!” 37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh. 38 Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufljičilje avoštiri? 39 Ujtāčāvā la pišjorilje amelji šā la mājnilje amelji! Ujtāčāvā ju mes! Punjec mājnilje šā uvjerilečāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am.” 40 Kānd u zās asta jāl lju arātat mājnilje šā pišjorilje.

41 Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkrīde, šā sā čudule. Jāl lju zās: “Avec ajiše šjeva dā mānkat?” 42 Jej jur dat aluj dārab dā pešči fript. 43 Isus u lot šā u mānkat ām nenće alor.‡

44 Isus lju zās: “Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj: kutot stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurlje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ispunulaskā.” 45 Atunšje jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā prišjepi svāntā kenvija. 46 Jej u zās: “Asta āj skris ām svāntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām morc pā treća (3) zā. 47 Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābujī sā fijā propovjedalīci ām numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem. 48 Voj ššec svedoci dā stvarurlješće.

49 Šā ju uj mānā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!”§

Isus sā āntoršji ām nor (Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

50 Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rāđikat mājnilje ām sus šā lju blagoslovulit pā jej. 51 Šā kānd lji blagoslovule pā jej, jāl u fost rāđikat šā dus sus ām nor. 52 Jej sā klanjale la jāl, šā ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem, 53 šā ām Hram cijelo vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

† 24:26 Asta svitešči dā vremi kānd Isus u kápāta čast šā slava kānd jāl u fi car. ‡ 24:43 Asta u fākut sā lji areči kā nuj duh, kā duhovur nu mānānkā. § 24:49 āmbrākac ku pučeri dā sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupā pā osobā, ku aje u kápāta sila dā Svānt duhu sā svjedočulaskā lu alci dā Isus.